

فیلم اولی جایی که تنور جشنواره را گرم می‌کند

نقش و نگاری تازه روی پرده سینما

شرح در صفحه ۱۵

نگاهی به پیشینه حضور فیلم‌های اول شاخص در جشنواره فیلم فجر

فیلمسازی که در اولین تجربه خوش درخشیدند

شرح در صفحه ۲۴

دو یادداشت به قلم ابراهیم داروغه‌زاده و محمد مهدی عسگریور به یاد سردار سلیمانی

شرح در صفحه ۳

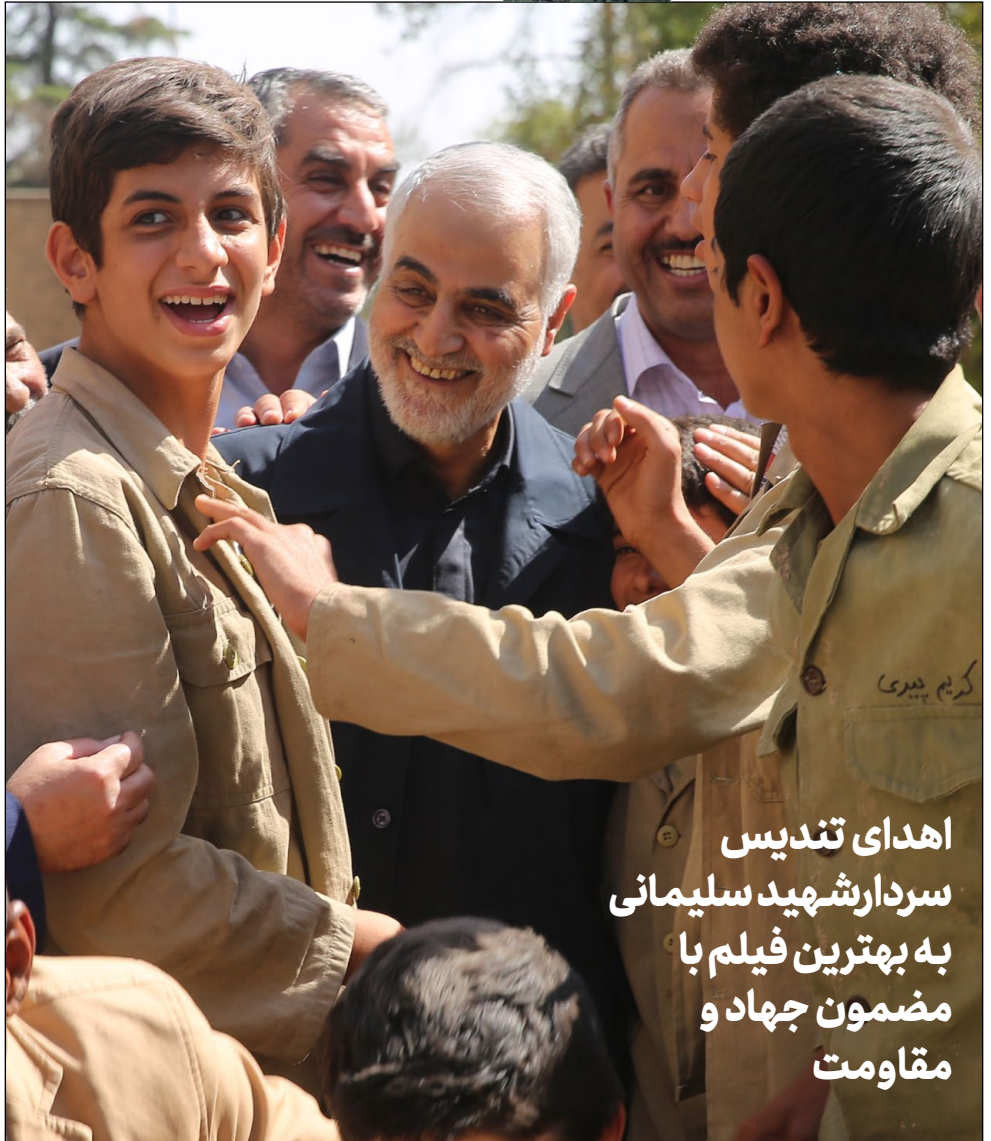
اهمیت بخش نگاه نو در گفت‌وگو با همایون اسعدیان

فیلم اولی‌ها امید سینمای ایران‌اند

شرح در صفحه ۱۱

خبرنامه

بولتن مجازی سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر
شماره دو، جمعه ۱۳ دی ۱۳۹۸

اهدای تندیس
سردار شهید سلیمانی
به بهترین فیلم‌ها
مضمون جهاد و
مقاومت

شناسنامه

نشریه سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر

مدیرمسئول: ابراهیم دروغه زاده
زیر نظر مسعود نجفی (مدیر روابط عمومی جشنواره)
سر دبیر: همایه عالیپور
همکاران تحریریه: زلیخا بیگلریان، زهرا نجفی، محمد مهدی درستی
و سایرین طلوعی

پاتشازاد فاطمه استیری، علی افشار و رضا صائمی
مدیر هنری: علی شکاری
دبیر هنری: محمد حسن هندی
گرافیک: زینب فلاح، مهدی متناصری و مهناز انصاری
عکاس: میلاد بیانی و سعید کسرآب بیگی
ویراستار: شبنم خلیلی

فهرست

- ۳ سرمقاله - دیوید اشتیاق به قام ابراهیم دروغه زاده و محمد مهدی عسگریپور
۴ خبرآنگار
۶ مروری بر یک هفته اخبار جشنواره فجر
۱۱ اهمیت بخش نگاه نو در گفتگو با مجید اسعدیان
۱۵ فیلم اولی همانی که تصور جشنواره را از ما می کشد
۱۸ آشنایی با فیلم های بخش نگاه نو
۲۴ نگاه به پیشینه حضور فیلم های اولی شاخص در جشنواره فجر
۲۸ یادگار روزگار فراموش نکرده به یاد شهلا ریاضی
۳۰ روزهای پایانی کار هیأت انتخاب گزارش تصویر
۳۲ یادداشتی درباره معرفی فیلم های نگاه نو از سوسو محمد علی کشاورز

◀ ابراهیم داروغه‌زاده

بیداری یک ملت

شهادت حاج قاسم سلیمانی گرچه تلخ بود و غم‌بار، اما (امید به رویش) را در دل همه زنده کرد و آرمان خواهی و شهادت‌طلبی را که از فرهنگ ریشه‌دار شیعه می‌آید در دل ایرانیان بار دیگر شعله‌ور ساخت. سردار سلیمانی، بازمانده فرهنگی بود که ریشه‌اش در نهضت خمینی کبیر (ره) بنا گذاشته شده بود. او از تبار همت‌ها و باکری‌ها و شوشتری‌ها برای روزگار ما مانده بود تا نسلی که از انقلاب و دفاع مقدس 8 ساله فقط لابه‌لای سطور کتاب‌ها و صفحات اینترنتی، چیزی خوانده بودند، به چشم بینند اپتار و توان و از جان مایه گذاشتن. برای ملت جان دادن و منافع ملی و دینی را به منافع فردی ترجیح دادن، در عمل یعنی چه...

از قضا جرم مهم این سال‌های سردار بزرگ ملت و اسطوره و الگوی ظلم‌ستیزان و عدالت‌طلبان سراسر جهان، مقابله با دشمن خیثی به نام داعش بود که قرار بود اسلحه‌ی پُر دشمن، در کنار مرزهای ایران باشد.

حالی شهادت سردار، در سرگناه جمعه 13 دی، حالی همه ملت ایران و هر ایرانی آزاده در هر جای دنیا بود؛ پرکشیدن به سوی معبود و جلوه‌گر ساختن «آرمان» و فرهنگ خونخواهی ابا عبدالله حسین (ع) در سرزمینی که یک بار با حسین شهید، آنگونه ناجوانمردانه رفتار کردند و تا به امروز که سرنوشتش در لحظه شهادت، همچو الگو و مقتدایش حسین (ع) شد؛ با یک پیکر قطعه قطعه شده اما با روحی بزرگ و مطهر...

در سال‌هایی که تخاصم فرهنگی، سعی دارد ایرانی را متقاعد کند که قهرمان ندارد، این ایرانی غیور و شجاع ثابت کرد که قهرمانی چیست و قهرمان کیست.

جامعه سینمایی ایران، این جمعه خونین را به یاد خواهد داشت. ما همه، به همه شهیدان انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و شهدای حرم بدهکاریم. آنان که جانفشانی کردند تا امنیت ملی و عزت جهانی ایران را مقتدرانه رقم بزنند...

به همگان ثابت شد که مردم ما قهرمان دارند و حالا دیگر، اگر کسی آن هزاران هزار شهید و جانباز 40 سال استادگی را خوب نشناخت، با نگاهی به چشمان عاشق و پیامبرگونه حاج قاسم، که جز صداقت و وطن‌دوستی و ولایت‌مداری چیزی نمی‌شود در آنها دید، دریافته که هم عصر چه اسطوره شجاع و شکست‌ناپذیری بوده است...

جشنواره فیلم فجر، در پاسداشت این مرد بزرگ تاریخ معاصر و در آستانه نزدیک شدن به چهل و یکمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، پیشنهاد اضافه شدن یک جایزه ملی را به این رویداد مطرح کرد و با موافقت ریاست سازمان سینمایی، مقرر شد تا به منظور پاسداشت نمادین این الگوی ظلم‌ستیزی، «تندیس سردار شهید سلیمانی» در این دوره جشنواره به بهترین فیلم با مضمون جهاد و مقاومت اهدا شود.

سینمای داستانی و مستند ایران در این سال‌ها، اتفاقاً گام‌های درخشانی را علیه دستگاه تبلیغاتی دروغ‌پرداز و پرچغای دشمنان هویت فرهنگی ایرانیان، برداشته است و خوشبختانه در فجر امسال، شاهد گام‌های محکم‌تری در این زمینه خواهیم بود.

◀ محمد مهدی عسگرپور

به یاد سردار سلیمانی

آرامش بخش بود و لطیف، محکم بود و ماندگار

آنچه که باعث محبوبیت غیرقابل تصور شهید سردار قاسم سلیمانی می‌شود به ابعاد مختلف و متنوع او برمی‌گردد، جمع شدن ویژگی‌هایی از قبیل مؤدب بودن، خوشرویی، سخت‌کوشی فراوان، جان برکف بودن، مهربانی، تبحرخارق العاده در فرماندهی جنگ، به روز بودن، اهل مدارا بودن به هنگام قدرت، رقیق‌القلب بودن در یک فرد بسیار نادر است، آن هم در دوره‌ای که منافع فردی و عافیت‌طلبی وجه غالب زندگی و معیشت آدمیان شده است.

او به واقع و با فاصله زیاد نسبت به خیل مدعیان، زمانه‌شناس بود و مسیری بسیار سخت و دشوار را برای زندگی خود برگزیده بود و نه به شکل نمایشی تمام وجود خود را صرف مبارزه با اشرار کرد، و جالب آنکه روز به روز در این مسیر، دردل مردم عادی میهن خودش و مظلومان برخی کشورها که خیل عظیمی را شامل می‌شوند جا باز کرد؛ جایی که موقت نبود، جایی که در واقع بازناب روحيات خودش بود، آرامش بخش بود و لطیف، محکم بود و ماندگار.

به همین اعتبار است که قاتلینش اشتباه مهلکی را مرتکب شدند. شاید آنها به جایی که او دردل مردم باز کرده بود توجه نکردند، شاید هم با علم به این موضوع دست به چنین عملی زدند که در هر صورت بازنده اصلی خواهند بود. بر همین مبنا انتقام خون او با بسیاری از انتقام‌های رایج در تاریخ متفاوت خواهد بود.

اهدای تندیس سردار شهید سلیمانی به بهترین فیلم با مضمون جهاد و مقاومت

تندیس سردار شهید سلیمانی به بهترین فیلم با مضمون جهاد و مقاومت درسی و هشتمین جشنواره فیلم فجر اهدا خواهد شد.

روابط عمومی جشنواره فیلم فجر در اطلاعیهای ضمن تسلیت شهادت سرفرازانه سردار اسلام و انقلاب شهید حاج قاسم سلیمانی به رهبر معظم انقلاب اسلامی و مردم شهید پرور ایران و محکوم کردن این اقدام تروریستی، اعلام کرد:

درپی شهادت سردار ملی ایران حاج قاسم سلیمانی که اسطوره و الگوی ظلمستیزان و عدالتطلبان سراسر جهان است، جشنواره فیلم فجر با موافقت ریاست سازمان سینمایی و به منظور پاسداشت نمادین این الگوی ظلمستیزی، «تندیس سردار شهید سلیمانی» را در سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر به بهترین فیلم با مضمون جهاد و مقاومت اهدا خواهد کرد.

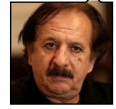
از مجید مجیدی، ابراهیم حاتمی‌کیا تا سعید روستایی

اندوه سینماگران برای شهادت سردار حاج قاسم سلیمانی

سینماگران و هنرمندان فعال در این عرصه در کنار سایر مردم ایران اندوه خود را از شنیدن خبر شهادت سردار قاسم سلیمانی با انتشار متن‌ها و سخنانی ابراز کردند.

محمد مهدی عسگرپور، ابراهیم حاتمی‌کیا، رضا میرکریمی، حبیب احمدزاده محمدحسین مهدویان، سیاوش حقیقی، کارن همایونفر، سیدمحمد رضوی، مسعود رداینی، کریم امینی، علیرضا شجاع‌نوری، منصور لشگری قوچانی، محمدحسین قاسمی، دانش آقباشاوی، آریتا موگویی و ... از جمله هنرمندانی بودند که با انتشار متن‌ها و پیام‌هایی شهادت سردار حاج قاسم سلیمانی را تسلیت گفتند.

ضربان قلبش برای ایجاد امنیت کشور بود

مجید مجیدی در یادداشتی برای شهادت سردار حاج قاسم سلیمانی نوشت: «انا لله و انا الیه راجعون
شهادت شجاعانه سردار سرفراز اسلام حاج قاسم سلیمانی و رجعت روح والایشان به درگاه ابدیت را تبریک و تسلیت عرض می‌نمایم.

به‌راستی در این وانفسا زبینه‌ترین لباسی که بر تن ایشان می‌توانست مزین شود و قامت بگیرد، لباس زیبای شهادت بود. یادش گرامی و نامش بلند باد که در سرتاسر عمر پر برکت‌شان همواره ضربان قلبش برای ایجاد امنیت در کشور پهناور ایران اسلامی تپید و مانند سربازی بی‌ادعا ذره‌ای از هدف متعالی‌اش پا پس نکشید.

بدون شک خون مطهر ایشان پایمال نمی‌شود و از برکت این عروج، فانوس پر فروغی روشن می‌شود که تأثیر چشمگیری خواهد داشت بر قدرت یافتن و شکوفایی ایران اسلامی.»

حاج قاسم سلیمانی یعنی همه این القاب

در متن پیام تسلیت ابراهیم حاتمی‌کیا، کارگردان سینما آمده است: «...هوالمحبوب بارها با عطرش او را در آغوش کشیدم و وقت جدایی خودم را تشنه‌تر دیدم.

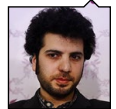
راستی چه خلعتی جز شهادت برای او زبینه بود، ولی از محضر شهدا اجازه می‌خواهم بگویم، حاج قاسم سلیمانی نامی است که هر پیشوند و پسوندی در کنار نامش اضافه جلوه می‌کند. حاج قاسم سلیمانی یعنی همه این القاب. یادش جاودانه باد، سرباز کوچکش، ابراهیم حاتمی‌کیا»

رازی به بهای خون

محمدحسین مهدویان کارگردان «لاتاری»، «ماجرای نیمروز»، «ماجرای نیمروز رد خون»، «درخت گردو» و... با انتشار تصویری از دوران جوانی سردار سلیمانی نوشت: (در عالم رازی هست که جز به بهای خون فاش نمی‌شود.)

ایران جنگ می‌خواهد!

سعید روستایی کارگردان «ابد و یک روز» و «متری شیش و نیم» باشد که با انتشار تصویری از ایران که دور تا دور آن پایگاه‌های نظامی آمریکا قرار دارد، به طعنه نوشت: «ایران جنگ می‌خواهد، ببینید چطور کشورشون رو نزدیک پایگاه‌های نظامی ما قرار دادند.»

شهادت زیباتر از زندگی است

میرلا زارعی بازیگر سینما و تلویزیون هم نوشت: «زندگی زیباست اما شهادت از آن زیباتر است (شهید سید مرتضی آوینی) شهادت سردار رشید حاج قاسم سلیمانی مصادف با سحرگاه جمعه در ایام تولد حضرت زینب و در آستانه ایام فاطمیه بار دیگر به ما مردم روزمره نشان داد که شهادت، پاداش خداوند به او پس از یک عمر مجاهدت خستگی ناپذیر در این دنیا بود و همنشین با برداران شهیدش و اولیا الهی در سرای باقی برای او قطعاً گواراتر، رنج فقدان این مرد بزرگ آوردگاهی است که ما را با هر غیر حقی بیگانه خواهد کرد.»

امروز هیچکس خوشحال نیست

علیرضا شجاع نوری بازیگر آثار سینمایی و تلویزیونی هم نوشت: «امروز هیچکس خوشحال نیست جز خودش، پایان انتظارش.»

بیانیه جمعی از هنرمندان و اصحاب رسانه و هنر

ما هنرمندان ایران از تمامی طیف‌ها و دیدگاه‌ها، ترور در هر شکل محکوم می‌کنیم. ایجاد تنش‌های جدید توسط دولت آمریکا که تنها در جهت به خاک و خون کشیدن دوباره خاورمیانه و گسترش فروش اسلحه و نابودی منابع انسانی و مادی ملت‌های مظلوم است از طرف همه آزادگان جهان امری مذموم و محکوم است. از همه اندیشمندان، هنرمندان و صلح طلبان ایران، منطقه و جهان می‌خواهیم که با محکوم کردن این عمل تروبیستی که منجر به شهادت سردار قاسم سلیمانی گردید، در عمل نشان دهند که ترور خوب و بد نباید به هیچ بهانه‌ای در جهان مورد تأیید قرار گیرد. ترور محکوم است.

پرویز پرستویی، احمدرضا درویش، همایون اسعدیان، کمال تبریزی سیدرضا میرکریمی، منوچهر شاهسوری، محسن امیر یوسفی فرهاد توحیدی، حبیب احمدزاده، ابوالحسن برزیده، مهرداد فرید، مهدی سجاده‌چی، خسرو نقیسی، عبدالرضا منجزی، مسعود نجفی، بهاره رهنما، علیرضا شجاع نوری، بهروز شعبی، مصطفی کیایی، علی سرتیپی، نرگس آبیاری، مجید امانی زاده، علی نیک رفتار، خسرو دهقان، عبدالحسن برزیده، علیرضا داوودنژاد، میثم مزلقانی، مهدی جعفری، ایرج تقی پور و... در جمله هنرمندانی هستند که تا ساعت ۱۶ روز جمعه ۱۲ دی ۱۳۹۸ این بیانیه را امضا کردند.

فصلنامه

مخبر آخر

مروری بر یک هفته اخبار جشنواره فجر

از خبرهایی درباره وضعیت سینماها تا تازه‌هایی به روایت دبیر جشنواره

کمتر از یک ماه تا شروع به کار رسمی سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر باقی مانده است و بر همین اساس بازار انتشار اخبار درباره بخش‌های مختلف این رویداد سینمایی داغ است. در هفته گذشته اخباری درباره جوایزی که در بخش تجلی اراده ملی اهدا می‌شود و همچنین خبرهایی در مورد سالن‌های سینمای جشنواره انتشار یافت؛ اما یکی از مهمترین مواردی که توجه‌ها را جلب کرد انتشار فهرست فیلم‌های اول راه یافته به جشنواره در بخش نگاه نو بود. سخنان ابراهیم داروغه‌زاده دبیر جشنواره نیز در برنامه تلویزیونی دربردارنده توضیحات کاملی در مورد بخش‌های مختلف جشنواره بود.

تجلی اراده ملی و جایزه فناوری‌های نوین

این اپراتور بر این باور است که سینمای ایران در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، چه از لحاظ فنی و چه محتوایی از رشد قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده است، گفت: از آنجا که پدیده سینما از ابتدای پیدایش و در مسیر توسعه خود همواره با موضوع فناوری پیوند داشته، لازم است برای توسعه پایدار این هنر ارزشمند که زبان جهانی است، این پیوند مورد توجه و اهتمام ساختارهای تولیدی صنعت سینما و فیلم‌سازان کشور قرار گیرد تا سینمای ما ضمن اعتلا و توسعه، به بالندگی بیشتر در تولیدات سینمایی در کشور بزرگ ایران نائل آید.

اپراتور شبکه علمی ایران (شعا) با دو جایزه فناوری‌های نوین و جایزه جامعه دیجیتال در بخش تجلی اراده ملی جشنواره سی و هشتم فیلم فجر (بهمن ۹۸) حضور خواهد داشت و از فیلم‌هایی که از فناوری‌های دیجیتال تصویر (جلوه‌های تصویری) به صورت مؤثر در خدمت زبان و بیان سینمای کشور استفاده کرده و نقش بی‌بدیل این فناوری‌ها را در تماشایی‌تر کردن تولیدات سینمایی کشور به نمایش گذاشته باشد، حمایت خواهد کرد. مهندس مقدم‌فر مدیرعامل اپراتور شبکه علمی با بیان اینکه

جامعه پویای ایران ساخته شوند و یا در ساخت آن‌ها از ابزار و فناوری‌های دیجیتال استفاده شده باشد، مشارکت کرده و از آن‌ها حمایت خواهد کرد و امیدوار است این موضوع در روند تولیدات سینمایی کشور نیز تداوم یافته و صنعت سینمای ایران مسیر توسعه در این زمینه‌ها را طی کند.

او در پایان گفت: امسال نیز مانند سال گذشته با دو جایزه فناوری‌های نوین و جایزه جامعه دیجیتال در بخش تجلی اراده ملی جشنواره سی‌وهشتم فیلم فجر (بهمن ۹۸) حضور خواهیم داشت و از فیلم‌هایی که در ساخت آن‌ها از فناوری‌های دیجیتال تصویر (جلوه‌های تصویری) در خدمت زبان و بیان سینما به صورت مؤثر استفاده شده و نقش بی‌بدیل این فناوری‌ها را در تماشایی‌تر کردن تولیدات سینمایی کشور به نمایش گذاشته باشد و همچنین فیلم‌هایی که با نگاه به توسعه جامعه دیجیتال در مسیر نهادینه کردن فناوری‌های اطلاعات (IT) در جامعه جریان‌سازی کرده و بر ارتقاء کیفیت زندگی به کمک این فناوری‌ها تاکید کند؛ حمایت و جوایز ارزشمندی اهدا خواهیم کرد.

تقاضای نمایندگان ۲۵ رسانه خارجی برای حضور در سینمای رسانه‌ها

نمایندگان ۲۵ رسانه خارجی متقاضی حضور در سینمای رسانه‌ها و پوشش رسانه‌ای سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر شده‌اند که این رقم نسبت به دوره گذشته جشنواره، بیش از ۳۰ درصد افزایش داشته است.

امسال رسانه‌هایی چون اسپوتنیک روسیه، الاتجاه عراق، العراقیه عراق، العربی قطر، الجزیره انگلیس، العهد لبنان، المنار لبنان، انکس لوکزامبورگ، ای‌بی‌سی نیوز استرالیا، آناتولی ترکیه، آی نیوز عراق، بلادی عراق، تلویزیون کردست عراق، تیما انگلستان، dpa آلمان، راپتلی روسیه، روسیا الیوم روسیه، فایننشال تایمز انگلستان، فرانسه afp فرانسه، گتی ایمجز امریکا، یونیوز لبنان، زوما پرس امریکا، العهد لبنان و آنسا ایتالیا با ارائه درخواست متقاضی حضور در جشنواره فیلم فجر شده‌اند. میزان درخواست متقاضیان خارجی برای حضور در این رویداد ملی، نسبت به سال گذشته ۳۰ درصد افزایش داشته است.

روابط عمومی جشنواره فیلم فجر، پس از بررسی تقاضای نمایندگان رسانه‌های خارجی از کشورهای مختلف دنیا و بر مبنای میزان فعالیت آن‌ها در دوره گذشته جشنواره و اثرگذاری این رسانه‌ها، نسبت به صدور کارت حضور نمایندگان این رسانه‌ها اقدام خواهد کرد.

نمایش فیلم‌های فجر ۳۸ برای نایب‌نایان و ناشنوایان

فیلم‌های سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر قرار است برای نایب‌نایان و ناشنوایان نمایش داده شود.

این جشنواره همواره در سال‌های گذشته، در بخش‌های مختلف امکاناتی را برای خبرنگاران تاهالی سینما، منتقدان و ... برای دیدن فیلم و نقد و بررسی فیلم‌هایی که قرار است

خوراک یکسال سینما را تامین کند، به وجود می‌آورد. در این بین ناشنوایان و نایب‌نایان قطعا از امکانات جامعه و جشنواره فیلم فجر که بخشی از اتفاقات این جامعه است، سهمی دارند. حالا با پیگیری‌ها متوجه شدیم شورای سیاست‌گذاری این جشنواره در حال آماده‌سازی شرایط و ایجاد سازوکاری برای نمایش فیلم‌ها برای این قشر است.

ماجرای سینماهای جشنواره سی و هشتم

۴

مدیر سینماهای جشنواره فیلم فجر درباره چگونگی انتخاب و حذف برخی از سینماها از فهرست سینماهای مردمی سی و هشتمین جشنواره توضیحاتی ارائه کرد که در ادامه می‌خوانید.

در سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر، ۱۵ سینما برای اکران‌های مردمی این جشنواره، انتخاب شده‌اند؛ سینماهای منتخب عبارتند از پردیس سینمایی آزادی، سینما استقلال، پردیس سینمایی ایران‌مال، پردیس سینمایی باغ کتاب، پردیس سینمایی تماشا، سینما جوان، پردیس سینمایی راگا، پردیس سینمایی زندگی، پردیس سینمایی فرهنگ، سینما فجر اسلام‌شهر (سالن اصلی)، پردیس سینمایی کوروش، پردیس سینمایی کیان، سینما ماندانا، پردیس سینمایی مگامال و موزه سینما. از بین سینماهای اعلام شده از سوی دبیرخانه این دوره از جشنواره فیلم فجر، ۱۰ پردیس سینمایی و ۵ سینما در فهرست سینماهای مردمی جشنواره به چشم می‌خورد. اما در این لیست شاهد حذف ۲ سینمای آستارا و شکوفه در قیاس با فهرست میزبانان مردمی جشنواره گذشته و افزوده شدن ۳ سینمای جدید هستیم.

محمدرضا فرجی مدیر سینماهای جشنواره فیلم فجر درباره حذف این ۲ سینما توضیح داد: ملاک‌های مختلفی برای انتخاب سینماهای جشنواره فیلم فجر وجود دارد، که از آن جمله می‌توان به این نکته اشاره کرد که سینماها باید از وضعیت پارکینگ مناسب برخوردار باشند، البته این حرف به آن معنا نیست که سینما حتماً باید پارکینگ داشته باشد، بلکه لاقلاً فضای اطراف سینما باید برای پارک ماشین مناسب باشد، اما متأسفانه سینما آستارا چنین امکانی ندارد و همین مساله باعث ایجاد مشکل برای مخاطب می‌شود.

او درباره اینکه چرا سال گذشته آستارا در بین سینماهای مردمی قرار داشت، توضیح داد: یکی از سیاست‌های سازمان سینمایی و دفتر جشنواره فیلم فجر، این است که برای تشویق سینماداران برای ارتقا سینماهای خود از نظر کیفی و فنی، سینماهایی که به‌روز شده‌اند، در جشنواره فیلم فجر حضور داشته باشند، سینما آستارا نیز سال گذشته از این رویکرد تشویقی استفاده کرد، اما در این دوره با وجود پردیس‌های جدیدی که در حال اضافه شدن به ناوگان سینمایی کشور هستند، رقابت‌ها سخت‌تر شده است.

مدیر سینماهای جشنواره فیلم فجر گفت: موزه سینما که البته طی چند سال گذشته مردمی نبوده است، به تازگی از لحاظ کیفی و فنی به‌روزرسانی شده است و همین مساله سبب شد تا برای سینماهای مردمی انتخاب شود.

او تأکید کرد: موزه سینما و سینما آستارا از نظر جغرافیایی به هم نزدیک هستند و مشکلی در این زمینه برای مخاطبان این بخش از تهران پیش نمی‌آید. فرجی درباره حذف سینما شکوفه هم توضیح داد: باید این را بگویم که این سینما نیز مشکل پارکینگ داشت، این سینما در میدان شهدا قرار دارد و فضای داخلی آن مناسب برگزاری جشنواره فیلم فجر نیست.

او درباره پردیس‌های سینمایی انتخاب‌شده برای میزبانی جشنواره فجر بیان کرد: در حال حاضر چندین پردیس سینمایی برای حضور در جشنواره فیلم فجر در حال آماده شدن هستند که افتتاح آن‌ها همزمان با آغاز جشنواره فیلم فجر خواهد بود. از جمله این پردیس‌ها می‌توان به گالریا در ولنجک و یک پردیس در نازی‌آباد اشاره کرد. سینما بهمن هم که به‌زودی به سینماهای چند سالنه اضافه می‌شود و صابمال در چهارراه لشکر، در تلاش هستند که خود را برای حضور در جشنواره آماده کنند. مدیر سینماهای جشنواره فیلم فجر همچنین با اشاره به انتخاب سینماهای مردمی توضیح داد: بخشی از سینماهایی که به‌عنوان سینماهای مردمی انتخاب نشده‌اند، در لیست سینمای هنرمندان هستند و این سینماها نیز باید کیفیت فنی سالن‌ها خود را بالا ببرند.

او در پاسخ به این پرسش که با این روند، در آینده تنها پردیس‌های سینمایی برای جشنواره فیلم فجر انتخاب می‌شوند، بیان کرد: دلیل توجه ما به پردیس‌ها این است که فضای داخلی آن‌ها بسیار مناسب است و می‌توان گفت که پردیس‌هایی که در حال حاضر فعالیت می‌کنند، به استانداردهای جهانی نزدیک هستند، طبیعی است که برای مخاطبان جشنواره فیلم فجر، باید آرامش و آسایش لازم فراهم شود.

فرجی در پایان گفت: به سینماهای تک‌سالنه اعلام شده است که اگر همگام با استانداردهای سینما تلاش نکنند، در رقابت با دیگر سینماها جا می‌مانند.

دبیر جشنواره و اطلاعات مهم درباره جشنواره

باشد، در جشنواره شرکت می‌کند. چند مورد از کارگردانان در فهرست اعلام‌شده در بخش نگاه نو، پیش‌تر فیلم ویدئویی با پروانه ساخت غیرسینمایی ساخته بودند و جالب آن‌که برخی از فیلم‌های پیشین این عزیزان به دلیل نداشتن پروانه ساخت سینمایی در جشنواره پذیرفته نشده بود. ما نمی‌توانیم فیلمی که پروانه ساخت ویدئویی دارد را انتخاب کنیم و استاندارد دوگانه در این زمینه وجود ندارد.

داروغه‌زاده در ادامه برنامه درباره گام برداشتن جهت شفافیت و سیاست سازمان سینمایی در این زمینه گفت: ما امسال هم بحث شفافیت را خواهیم داشت و در بازه زمانی قبل از عید، به ارائه گزارش در این زمینه خواهیم پرداخت.

او ادامه داد: در دو، سه سال گذشته با آن‌که با افزایش هزینه‌ها و تورم در جامعه روبه‌رو بودیم، اما هزینه‌های برپایی جشنواره نسبت به سال‌های قبل کاهش داشت. سال ۹۶ به نسبت سال ۹۵، هزینه‌ها یک سوم بود و سال پیش هم به همین شکل. در واقع با این‌که با تورم روبه‌رو بودیم و نمایش فیلم‌های جشنواره فیلم فجر در سراسر کشور را در برنامه داشتیم، کار را با مدیریت هزینه‌ها پیش بردیم. امسال هم سعی می‌کنیم مدیریت هزینه داشته باشیم و با رقمی نزدیک به سال گذشته جشنواره را برپا کنیم.

داروغه‌زاده در این گفت‌وگو درباره قیمت بلیت سینمای مردمی در فجر ۳۸ گفت: ما سعی می‌کنیم قیمت بلیت سینماهای جشنواره از قیمت بلیت سینماها در اکران امسال بیشتر نباشد

ابراهیم داروغه‌زاده دبیر سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر با حضور در برنامه تلویزیونی ((په روز تازه)) شبکه پنج سیما، به پرسش‌هایی درباره این دوره جشنواره پاسخ داد.

دبیر جشنواره فیلم فجر در بخش نخست این گفت‌وگوی تلویزیونی توضیحاتی درباره مهم‌ترین حاشیه رسانه‌ای این روزهای جشنواره درباره بخش نگاه نو ارائه داد و با تأکید بر کسب مجوز ساخت فیلم اول سینمایی از شورای پروانه ساخت اداره ارزشیابی و نظارت سازمان سینمایی به عنوان مجوز ساخت فیلم اول، گفت: شرایط پذیرفته‌شدن یا عدم پذیرش فیلم‌های اول فیلم‌سازان بر اساس قوانین سازمان سینمایی و آیین‌نامه جشنواره فیلم فجر صورت می‌گیرد و بارها پیش آمده که فیلم‌ها به دلیل نداشتن پروانه ساخت سینمایی از حضور در جشنواره محروم شده‌اند. امسال هم فیلم‌های پذیرفته‌شده در بخش نگاه نو، اولین فیلم‌های سازندگان شان بوده که دارای پروانه ساخت سینمایی بوده‌اند. بحث حضور فیلم اول در جشنواره فیلم فجر، متأثر از قوانین سازمان سینمایی است. در سازمان سینمایی و خانه سینما هنوز بین فیلم ویدئویی و غیرسینمایی با فیلم سینمایی تفاوت قائل می‌شوند. فیلم‌ساز می‌تواند فیلم ویدئویی با پروانه ساخت ویدئویی بسازد اما وقتی فیلم با پروانه ساخت سینمایی می‌سازد، این فیلم اولین فیلم سینمایی او محسوب می‌شود. اینجا هم بر اساس این که فیلم ارائه‌شده به بخش نگاه نو دارای پروانه ساخت سینمایی

و تلاش می‌کنیم در سینماهای جنوب شهر تهران، از آن قیمت کمتر باشد.

دبیر سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر درباره برخی اظهارنظرها که درباره رابطه جشنواره فیلم فجر و انقلاب صورت می‌گیرد گفت: از مقطع بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، سینمای ما سینمای انقلاب است، چرا که سینمای ایران با متر و معیار سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران جلو می‌رود. حال ممکن است بعضی فیلم‌ها به استانداردها، نگاه فرهنگی و خاستگاه انقلاب نزدیک‌تر باشند اما جشنواره فیلم فجر باید دربرگیرنده همه کسانی باشد که در چارچوب نظام، فیلم می‌سازند. این چتر، باید گسترده باشد و در این زمینه نباید دوقطبی نگاه کرد. او گفت: سینما نمی‌تواند متأثر از جامعه نباشد چرا که فیلم‌سازی در خلاء صورت نمی‌گیرد و سینماگر آسیب‌های اجتماعی را به زبان سینما و هنر بیان می‌کند. آیا می‌توان فیلمی درباره اعتیاد ساخت و امیدبخش و شاد باشد؟ ضمن آن که باید به این نکته توجه کرد که بسیاری از فیلم‌های اجتماعی با استقبال روبه‌رو می‌شوند و این نشان می‌دهد مخاطب با فیلمی که متأثر از جامعه ساخته می‌شود، ارتباط برقرار می‌کند.

داروغه‌زاده در ادامه، درباره مطالبه اهالی رسانه درباره اعلام سینمای رسانه‌ها در این دوره جشنواره و زمان اعلام گزینه نهایی میزبانی از اهالی رسانه و علت انجام نظرسنجی در این زمینه، گفت: طی سال‌های گذشته، تصور ما بر این بود که پردیس ملت، از جوانب مختلف، از استانداردهای لازم برخوردار است و همه اهالی رسانه و فیلم‌سازان از برپایی جشنواره در این پردیس راضی هستند، اما پس از این که با مطالبات گروهی از اهالی رسانه روبه‌رو شدیم، درصدد برآمدیم تا ببینیم چه تعدادی از اهالی رسانه خواهان بازگشت سینمای رسانه‌ها به برج میلاد هستند و به این دلیل، نظرسنجی را در فرم ثبت نام اهالی رسانه اضافه کردیم. روند کار هم به این شکل است که یکی از دو گزینه پردیس ملت و برج میلاد که از سوی واجدین شرایط دریافت کارت سینمای رسانه انتخاب شده باشد، به عنوان سینمای رسانه‌ها معرفی خواهد شد.

او گفت: البته باید به این نکته مهم توجه داشت که نظر همه ذی‌نفعان جشنواره برای ما اهمیت دارد و یک بخش مهم از ذی‌نفعان، خود فیلم‌سازان هستند که توقع دارند فیلم‌شان در یک سالن استاندارد از نظر صدا و تصویر به نمایش دربیاید. همه می‌دانیم که سالن اصلی برج میلاد، سالن مناسب همایش‌هاست و اگر این سالن برای میزبانی از اهالی رسانه رأی بیشتری پیدا کند، حتماً باید به دی‌سینما مجهز شود و مذاکراتی انجام شده تا در صورت انتخاب این سالن از سوی اهالی رسانه، اصلاحات لازم انجام شود.

ابراهیم داروغه‌زاده درباره ساخت سیمرغ بلورین در داخل کشور در دوره سی و هشتم، گفت: در سال‌های قبل کریستال یکپارچه وارد کشور می‌شد و در مرحله بعد، حک سیمرغ و آماده شدن نهایی آن در داخل کشور صورت می‌گرفت، اما

امسال این کار به‌طور کامل توسط متخصصان ایرانی انجام می‌شود. در واقع سال گذشته مذاکرات اولیه را انجام دادیم تا قالب طراحی شود و صنعت‌گران داخلی امسال این کار را به نتیجه برسانند.

دبیر جشنواره فیلم فجر درباره زمان اعلام فیلم‌های بخش سودای سیمرغ این دوره جشنواره گفت: امسال همان‌طور که می‌دانید استقبال فیلم‌سازان از جشنواره قابل توجه بوده و تعداد زیادی فیلم به دبیرخانه رسیده که البته ۱۵ فیلم دارای پروانه ساخت ویدئویی بوده است. اما نکته حائز اهمیت در این زمینه این است که امسال تعداد فیلم‌هایی که آماده شده و به جشنواره رسیده‌اند نسبت به گذشته بسیار جالب توجه بود و همه فیلم‌هایی که در تکاپوی ارائه شدن به جشنواره بودند، به‌موقع به دفتر جشنواره ارائه شده‌اند. این که تعداد فیلم بالا به دبیرخانه رسیده و نمایندگانی از همه نسل‌های فیلم‌سازی در جشنواره حضور دارند، کار انتخاب آثار را سخت می‌کند، چرا که همه طیف‌ها فیلم دارند، تعداد فیلم‌ها بالا هستند و ما ناگزیر به انتخاب ۲۲ فیلم در بخش سودای سیمرغ هستیم و این رقابت سنگین، کار انتخاب را سخت می‌کند.

او گفت: ۱۵ دی ماه فهرست نهایی بخش سودای سیمرغ پس از پایان جلسات هیأت انتخاب جمع‌بندی و اعلام خواهد شد. داروغه‌زاده همچنین امکان اضافه شدن به تعداد فیلم‌های این بخش را رد کرد و گفت: ما باید به آیین‌نامه جشنواره پایبند باشیم، ضمن آن که هر چه تعداد فیلم‌ها بیشتر شود، داوری سخت‌تر خواهد شد.

دبیر جشنواره درباره انتخاب اعضای هیأت انتخاب و داوری و شائبه‌هایی که بر سر تکراری بودن اسامی در شورای سیاست‌گذاری، هیأت انتخاب و داوری به وجود می‌آید، گفت: ما منتظریم تا اسامی فیلم‌های بخش سودای سیمرغ اعلام شود و ببینیم کدام فیلم‌ها انتخاب نمی‌شود تا راحت‌تر نسبت به انتخاب داوران اقدام کنیم. یک هفته بعد از اعلام اسامی فیلم‌های سودای سیمرغ، اسامی داوران اعلام خواهد شد. اما درباره آنچه درباره حضور چرخشی اعضای هیأت انتخاب و داوری گفته می‌شود، به نظر منصفانه نیست. داوران ما هر سال تغییر می‌کنند و بخش سینمایی اعضای هیأت انتخاب هم متغیر است. بخشی که مربوط به حضور نمایندگان سازمان سینمایی و اعضای شوراهای هیأت انتخاب است، از آنجا که نسبت به شرایط صدور پروانه ساخت فیلم‌ها اشراف وجود دارد، لازم است ضمن آن که در این هیأت، ۴ نفر از اهالی سینما و ۳ نفر از سازمان سینمایی هستند.

او درباره تغییر اعضای شورای سیاست‌گذاری جشنواره هم گفت: اعضای این شورا نباید در یک دوره یا مقطع تاریخی معین تغییر کنند و اتفاقاً حضورشان هر چه بلندمدت‌تر باشد، حضورشان جهت سیاست‌گذاری در جشنواره بهتر و موثرتر است.

اهمیت بخش نگاه نو در گفت‌وگو
با همایون اسعدیان

فیلم‌اولی‌ها امید سینمای ایران‌اند

فصلنامه

پولس سجای‌اسی و هشتمین جشنواره فیلم فجر
گفت‌وگو

همایون اسعدیان که امسال به عنوان یکی از اعضای هیأت انتخاب به تماشای تعداد زیادی از آثار تولید شده سینمای ایران در سال گذشته نشست، بر این باور است که فیلم اولی‌ها امید سینمای ما در آینده‌اند و به همین دلیل حضورشان در جشنواره فیلم فجر نیز مهم انگاشته می‌شود. همایون اسعدیان از اعضای هیأت انتخاب جشنواره فیلم فجر که مسئولیت ریاست هیأت مدیره خانه سینما را نیز برعهده دارد درباره اهمیت بخش نگاه نو و چالش‌های این بخش سخن گفت.

صحبت‌مان را از اهمیت فیلم‌های اول در جشنواره فیلم فجر شروع کنیم، به نظر شما بخش نگاه نو چقدر در جشنواره مهم است و حضور فیلم‌های اول در این رویداد چقدر می‌تواند برای فیلمسازان مهم باشد؟

به نظر من شاید بهتر باشد از زاویه کلان‌تر به این موضوع نگاه کنیم و درباره اهمیت فیلم‌های اول در سینما صحبت کنیم. سینمای هر کشوری امید و نگاهش به آینده و نسل جدیدی است که قرار است بیاید و فعالیت کند. گذشتگان، چه بزرگان سینما و چه فعالان بدنه تکلیفشان روشن است و البته نمی‌خواهیم نفی‌شان کنیم اما همه‌مان آرزوی آینده‌ای خوب برای سینمایمان داریم و نسل جدید ما قرار است اتفاقات روشن و تازه‌ای را رقم بزنند. این نسل قرار است نسلی باشد که از قبلی‌ها بهتر باشند و سینمای ایران را روز به روز پربارتر کنند. نمود این مسئله را طبیعتاً می‌توانیم در یک جشنواره ببینیم. در واقع در ارزیابی که هر سال در جشنواره صورت می‌گیرد دستمان می‌آید که نگاه جوان سینمای ایران در چه مسیری قرار گرفته است. این بخش در بیشتر جشنواره‌های جهان هم با اسم‌های مختلف وجود دارد که در واقع به نوعی به کشف استعدادهای جدید و نگاه نو می‌پردازد. ما نیز اسم آن را فیلم اولی یا نگاه نو گذاشته‌ایم. بنابراین از این منظر، این بخش برای من به‌عنوان یک فیلمساز که جزو قدیمی‌های این سینما شدم و قرار نیست امیدهای من باشد، جذاب است که بدانم نسل جدید سینمای ما چه جمع‌بندی دارد. به همین دلیل معتقدم بخش فیلم‌های اول نه تنها برای جشنواره که برای سینمای ایران باید اهمیت داشته باشد.

پس می‌توانیم بگوییم این بخش در کشف استعدادهای سینمای ایران می‌تواند تأثیرگذار باشد؟

بله صد در صد این‌گونه است و علاوه بر کشف استعدادها در اینکه سینمای ما چه مسیری را می‌رود، نیز تأثیر می‌گذارد. یادمان باشد که خیلی از فیلم‌های فیلم‌سازهای شاخص امروزمان، مثل سعید روستایی، نیما جاویدی، خانم آبیاری، بردارن محمودی و دوستان دیگری که الان نام همه‌شان

را در ذهن ندارم و امروز همه‌مان منتظریم تا فیلم‌های بعدی‌شان را ببینیم. در همین بخش حضور داشتند و ما با آنها آشنا شدیم. همه آن‌ها در بخش نگاه نو جشنواره به بهترین شکل دیده شدند و توانستند جایگاه خودشان را پیدا کنند.

در تمام این سال‌ها بخش نگاه نو در کشف استعدادها موثر بوده و کارگردان‌هایی که جایزه فیلم اول را از جشنواره گرفتند در آینده نیز درخشان ظاهر شدند، البته کارگردان‌هایی مثل اصغر فرهادی هم بودند که از فجر جایزه نگرفتند اما در ادامه درخشیدند. با این اوصاف به نظرتان اهمیت جایزه این بخش برای یک کارگردان فیلم اولی تا چه اندازه است؟

جایزه برای جوانان هم جنبه مثبت می‌تواند داشته باشد هم منفی. ما در سینمای ایران همیشه از این حرف‌ها می‌شنویم که عده‌ای می‌گویند جشنواره و سیمرغ برای من مهم نیست، اما واقعیت این است که همه ما علاقه‌مندیم این سیمرغ را که متعلق به جشنواره فجر خودمان است، دریافت کنیم و به همین دلیل برایش زحمت می‌کشیم. همواره کارگردان، بازیگر و دیگر عوامل سال‌ها تلاش می‌کنند تا بتوانند این سیمرغ را به کارنامه افتخارات‌شان اضافه کنند. طبیعتاً سیمرغ برای یک فیلم اولی نیز می‌تواند سکوی پرتاب بسیار خوبی باشد و به او انگیزه بدهد، اما گاهی اوقات هم این جایزه می‌تواند تأثیر منفی داشته باشد، چرا که باعث می‌شود کارگردان جوان فکر کند من در قدم اول به جایگاهی رسیدم که دیگران برایش سال‌ها زحمت کشیدند. این اتفاق ممکن است او را غرور و یا از مسیر دور کند. البته ما سعی می‌کنیم از زاویه بد به این موضوع نگاه نکنیم و این بُعد را ببینیم که فیلم اول با هر سن‌وسالی که کارگردان دارد در یک پکیج مشخص دیده خواهد شد. طبیعتاً عده‌ای نظاره‌گر این هستند تا ببینند چه کسانی وارد این بخش شده‌اند، همین مسئله می‌تواند جذاب باشد و در این جمع کوچک نیز رقابتی به وجود می‌آید. ما به تعبیر داوران آن دوره از جشنواره می‌توانیم بگوییم عده‌ای با استعدادتر از دیگران بودند. من بر این باورم که حضور در بخش نگاه نو جشنواره فیلم فجر برای خیلی‌ها مهم است، همان‌طور که رقابت در بخش نگاه نو جشنواره کن هم برای عده زیادی اهمیت دارد.

من بر این باورم که حضور در بخش نگاه نو جشنواره فیلم فجر برای خیلی‌ها مهم است، همان‌طور که رقابت در بخش نگاه نو جشنواره کن هم برای عده زیادی اهمیت دارد

به ضرس قاطع عرض می‌کنم اگر هیأت انتخاب دیگری هم در بخش نگاه‌نو بود، قطعاً ایستگی که امسال اعلام شده را با حداقل تفاوت اعلام می‌کرد و ۸۰ درصد فیلم‌های انتخاب شده، تفاوتی با آثاری که در حال حاضر در این بخش حضور دارند، نداشت

انداختن مشکلات عادت کرده‌ایم. اما من معتقدم باید هر مشکلی را سر وقتش حل کرد. امسال هم همان‌طور که اشاره کردید از روز اول با ایستگی روبه‌رو بودیم که فیلم اول کارگردان‌شان نبود. آیین‌نامه جشنواره فجر این فیلم‌ها را فیلم اول حساب نمی‌کند چرا که این آیین‌نامه می‌گوید حتی اگر من فیلمی با پروانه ویدیویی یا حتی بدون پروانه ساخته باشم و با آن در مجامع بین‌المللی شرکت کرده باشم فیلم اولم حساب نمی‌شود. اما این مسئله با آیین‌نامه ارشاد تناقض دارد چرا که آیین‌نامه ارشاد می‌گوید فیلم باید پروانه ساخت سینمایی گرفته باشد. این تناقض‌ها مشکلاتی را ایجاد می‌کند که امسال نیز با آن مواجه شدیم. بنابراین ما باید یک‌بار برای همیشه تکلیف‌مان را با این مسئله روشن کنیم و دیگر تفاوتی میان نمایش خانگی، ویدیو و سینما وجود نداشته باشد. هر کسی یک فیلم سینمایی ۹۰ دقیقه‌ای تولید کرده باشد، اثرش فیلم حساب می‌شود و سازنده‌اش هم به عنوان کارگردان اثر شناخته می‌شود. به نظر خیلی بد است که در جشنواره‌های خارجی نام کارگردان به‌عنوان سازنده سومین اثر بیاید اما در جشنواره فجر او را فیلمساز اول حساب کنیم.

شاید چشم امید خیلی از کارگردانان بخش نگاه‌نو به حضور در جشنواره باشد و انتخاب‌های اعضای هیأت انتخاب می‌تواند در سرنوشت و آینده یک فیلمساز تأثیرگذار باشد. مسئولیت هیأت انتخاب در انتخاب فیلم‌های بخش نگاه‌نو چقدر سنگین است؟

این مسئولیت فقط به انتخاب فیلم‌های اول برنمی‌گردد. اگر بخواهیم به شکل جامع‌تری به این موضوع نگاه کنیم باید به نکته‌ای اشاره کنم که این مسئولیت سنگین در انتخاب فیلم‌های بخش سودای سیمرغ و حتی دوستانی که بعداً در بخش داوری قرار می‌گیرند وجود دارد. البته ممکن است فیلم کارگردانی انتخاب نشود و او دلخور شود، اما باید قواعد بازی را بپذیریم. وقتی وارد مسابقه می‌شویم، باید آگاه باشیم که این مسابقه برد و باخت دارد؛ آن هم در مسابقات هنری که تفاوت‌های زیادی با یک مسابقه ورزشی دارد. در مسابقات هنری علاوه بر ملاک‌ها و معیارهای حرفه‌ای، سلاطین کسانی که چه در مرحله انتخاب و چه در مرحله داوری آثار را انتخاب می‌کنند دخیل است. طبیعتاً ممکن است در صورت برنده نشدن دلخور شویم، اما نباید

انتخاب فیلم‌های اول بر اساس ملاک پروانه ساخت آنها موضوعی است که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. چقدر با معیار پروانه ساخت برای انتخاب در این بخش موافقت و اساساً آن را درست ارزیابی می‌کنید؟

واقعیت این است که در جشنواره، ما با آیین‌نامه‌هایی جلو می‌رویم که مربوط به سال‌ها پیش است. ما زمانی نگاتیو ۳۵ میلیمتری داشتیم و به کسانی که با آن کار می‌کردند می‌گفتیم پروانه سینمایی دارند. در کنار آن دوستانی بودند که فیلم‌های ویدیویی می‌ساختند و بعضی وقت‌ها آن را تبدیل به ۳۵ میلیمتری می‌کردند، اما الان نگاتیو ۳۵ میلیمتری دیگر وجود خارجی ندارد و همه ما با ویدیو کار می‌کنیم، اما باز هم حرف از پروانه ساخت ویدیویی و پروانه ساخت سینمایی است.

من در جریان هستم که در وزارت ارشاد سال‌هاست که این بحث وجود دارد و حرف از پروانه ساخت تولید فیلم است. این‌که یک فیلم در شبکه نمایش خانگی پخش شود، وارد سینما شود یا در گروه هنر و تجربه اکران شود و غیره در ماهیت فیلم بودن و کارگردان بودن تأثیری ندارد. این بحث همیشه بوده، اما متأسفانه تا به امروز اجرا نشده و باعث شده هر سال در جشنواره با این معضل روبرو شویم.

البته من باور ندارم که کسی مانع این قضیه است. صادقانه اگر بخواهم بگویم ما هر سال چه در جشن خانه سینما و چه جشنواره فیلم فجر با معایبی روبه‌رو می‌شویم و می‌گوییم حتماً آن را برای سال دیگر درست می‌کنیم، اما وقتی جشنواره تمام می‌شود، همه‌مان به دنبال زندگی‌مان می‌رویم و تا سال دیگر صبر می‌کنیم و دوباره می‌خواهیم شروع کنیم. در این مدت هم قضیه را فراموش می‌کنیم چون انگار ما به نوعی به پشت گوش

بعداً سر و صدا کنیم و به کسی اتهام بزنیم. نه تنها من، قطعاً تمام دوستانی که امسال به تماشای فیلم‌های جشنواره می‌نشینند، برای انتخاب‌شان تعهد اخلاقی دارند. مطمئن باشید آنها آنقدر با خودشان کلنجار می‌روند که وقتی لیست ۱۰ نفره فیلم‌های بخش نگاه نو را اعلام می‌کنند، خودشان دچار عذاب وجدان نباشند یا فکر کنند حق کسی را ضایع کردند. من به صرس قاطع عرض می‌کنم اگر هیأت انتخاب دیگری هم در بخش نگاه نو بود، قطعاً لیستی که امسال اعلام شده را با حداقل تفاوت اعلام می‌کرد و ۸۰ درصد فیلم‌های انتخاب‌شده، تفاوتی با آثاری

سعه‌صدر و چشم‌پوشی صورت بگیرد، باید درباره هر ۳۶ فیلم این اتفاق بیفتد و تساهل و تسامح به صورت یکسان رعایت شود.

صادقانه می‌گویم که پیشرفت تکنولوژی، دانش جوانان ما و آگاهی‌شان به سینمای جهان به گونه‌ای شده که واقعاً نمی‌توان به فیلم‌های اول به شکل مدرسه‌ای نگاه کرد و ایرادهای ابتدایی از آنها گرفت. چرا که همه‌شان فیلم‌سازهای خوبی شدند، ما در این بخش با فیلم‌سازهای آماتور که فیلم‌های غلط ساختند روبه‌رو نیستیم. همه فیلم‌هایی که ما در این بخش دیدیم، از نظر من استانداردها

که در حال حاضر در این بخش حضور دارند، نداشت. ممکن است در یکی دو فیلم این تفاوت وجود داشت که آن هم به دلیل سلیقه‌های متفاوت است و کاملاً هم طبیعی است.

ملاک‌های انتخاب فیلم‌های اول چقدر با انتخاب فیلم‌های بخش اصلی متفاوت است؟ در واقع سخت‌گیری درباره این فیلم‌ها بیشتر است یا به دلیل اینکه این آثار تجربه اول کارگردان‌شان محسوب می‌شوند با کمی چشم‌پوشی درباره آنها عمل می‌شود؟

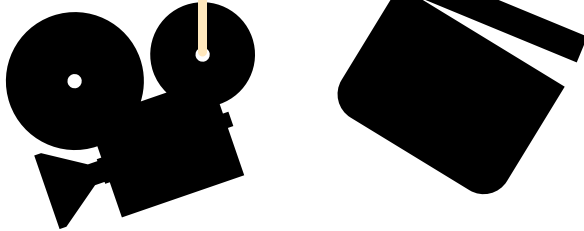
ملاک‌ها اصلاً فرق نمی‌کند، من فرض را بر این می‌گذارم که جشنواره فجر قرار است فقط با ۳۵ یا ۳۶ کارگردانی که فیلم اولشان را ساخته‌اند برگزار شود و من قرار است از میان آن‌ها ۱۰ فیلم را انتخاب کنم. ملاک حرفه‌ای و استاندارد من در انتخاب فیلم اول یک کارگردان با فیلم دوم او هیچ تفاوتی ندارد. قرار نیست بگویم چون فیلم اول یک کارگردان است مثلاً اشتباهاتش را نادیده بگیریم. اگر هم قرار است

یادمان باشد که خیلی از فیلم‌های فیلم‌سازهای شاخص امروزمان، مثل سعید روستایی، نیما جاویدی، خانم آبیان، برادران محمودی و دوستان دیگری که الان نام همه‌شان را در ذهن ندارم و امروز همه‌مان منتظریم تا فیلم‌های بعدی‌شان را ببینیم، در همین بخش حضور داشتند و ما با آنها آشنا شدیم

بودند. اما باید توجه داشته باشیم که بین این سی و خرده‌ای فیلم استاندارد قرار است ۱۰ اثر در مسابقه باشد، همان‌طور که از میان بیش از ۶۰ فیلم بخش مسابقه اصلی قرار است در نهایت ۲۲ فیلم انتخاب شوند. این به این معنا نیست که کسانی که فیلم‌شان انتخاب نشده اثر بدی ساخته‌اند.

فیلم‌اولی‌هایی که تنور جشنواره را گرم می‌کنند

نقش و نگاری تازه روی پرده سینما

نسبت جشنواره فیلم فجر با فیلم‌های اول در تمامی ۳۷ سالی که از این رویداد می‌گذرد متغیر بوده است؛ زمانی به اعطای فقط یک جایزه در این بخش بسنده شده و در مقطعی چنان تعداد جوایز آن زیاد شده که در رقابتی با بخش اصلی جشنواره قرار گرفته است. کیفیت فیلم‌های اول تولید شده در یک سال، سیاست‌ها و نوع نگاه دبیر جشنواره و سیاست‌گذاران، لزوم توجهی ویژه به سینماگران نوظهور و نکاتی از این دست تأثیری مستقیم بر فربه و لاغر شدن بخش فیلم‌های اول جشنواره داشته است. فیلم‌های اول که از سومین دوره جایگاهی ویژه در جشنواره یافتند تا سال ۱۳۷۵ (در مقطعی که این بخش در جشنواره وجود داشت) از سوی هیات داوران بخش مسابقه سینمای ایران داوری شدند و بعد از آن از سال ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۰ این بخش از جشنواره حذف شد. از سال ۱۳۸۱ هیات داوران مستقلی کار ارزیابی فیلم‌های اول حاضر در جشنواره را انجام داد، تا سال ۱۳۹۵ که بخش مستقل فیلم اول از جشنواره حذف و به اعطای سیمرغ بلورین از سوی هیات داوران بخش سودای سیمرغ به فیلمسازی که اولین ساخته‌اش در جشنواره پذیرفته شده بود اکتفا شد و این روند در سال ۱۳۹۶ هم ادامه داشت تا اینکه در سال ۱۳۹۷ هیات داوران مستقلی فیلم‌های این بخش را داوری کردند.

حالا در نتیجه این بالا و پایین‌ها امسال هم ۱۰ فیلم سینمایی به بخش نگاه نو جشنواره فیلم فجر راه یافتند تا بار دیگر رقابتی تنگاتنگ میان فیلمسازان تازه‌وارد سینمای ایران شکل بگیرد. پیش از تماشای آثار این کارگردانان، آشنا شدن با پیشینه آنان و جزئیات و اخبار مربوط به هریک از فیلم‌ها می‌تواند امکان بهتری برای مواجهه با تازه‌های سینمای ایران فراهم کند.

فیلمسازی از

آن شب

کوروش آهاری: ۱۳۶۷ مشهد
لیسانس هنر از دانشگاه سن خوزه آمریکا
کارنامه: تجربه فیلمسازی در دانشگاه

رثمنان

علی درخشنده: ۱۳۶۳ تهران
فارغ التحصیل رشته کارگردانی از دانشگاه جامع علمی کاربردی
کارنامه: بازیگری، دستیار اول کارگردان، مدیریت برنامه ریزی و ...

بی صدا حزنون

بهرنگ درزفولی زاده: ۱۳۵۸ تهران
فارغ التحصیل رشته سینما از پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران
کارنامه: عکاسی بیش از ۹۰ فیلم سینمایی و مجموعه تلویزیونی و تله فیلم و کارگردانی چند فیلم کوتاه

پدران

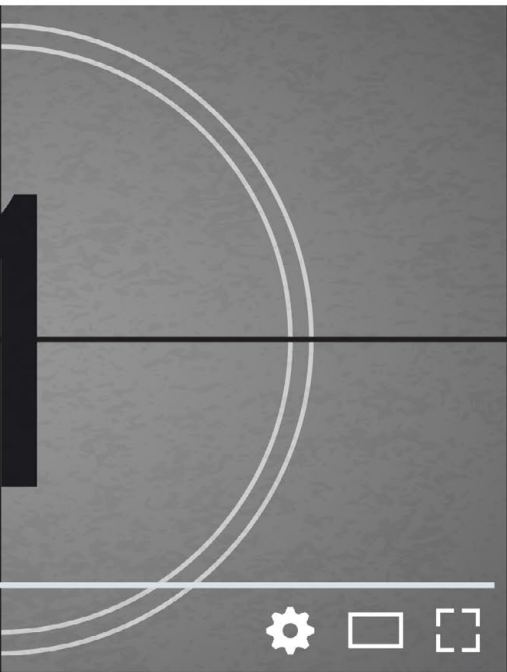

سالم صلواتی: ۱۳۵۴، سنندج
دیپلم عکاسی
کارنامه: نویسنده، کارگردان و تهیه کننده سینما و تلویزیون و تدوینگر و کسب جوایز متعدد داخلی و خارجی

پوست

بهمن و بهرام ارک: ۱۳۶۸ تبریز
بهمن ارک: لیسانس نقاشی ایرانی از دانشگاه هنر اسلامی تبریز / **بهرام ارک:** طراحی فرش از دانشگاه هنر اسلامی تبریز / هر دو فارغ التحصیل مدرسه ملی سینما
کارنامه: ساخت فیلم «حیوان» و کسب جوایز از جشنواره‌ها

با فیلم‌سازان جشنواره س

سراسر کشور

ریت

محمد رضا لطفی: ۱۳۶۰ تهران
لیسانس کارگردانی دانشکده هنر و معماری
کارنامه: کارگردان، روزنامه‌نگار، منتقد و نویسنده

شنای پروانه

محمد کارت: ۱۳۶۵ شیراز
لیسانس کارگردانی سینما
کارنامه: کارگردان فیلم مستند، کوتاه، بازیگر و کسب جوایز از جشنواره‌های مختلف

کشتارگاه

عباس امینی: ۱۳۶۱ آبادان
دیپلم کامپیوتر
کارنامه: ساخت چند فیلم مستند، کوتاه و داستانی و حضور در بیش از ۵۰ جشنواره

لباس شخصی

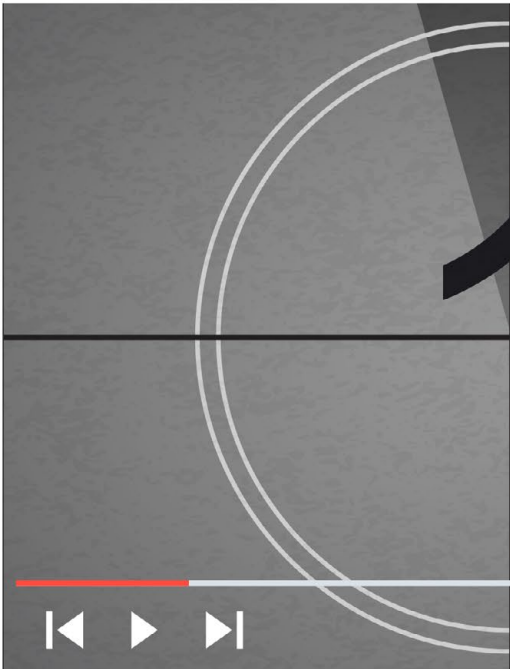

امیر عباس ربیعی: ۱۳۶۵ اصفهان
ارشد ادبیات نمایشی دانشکده صداوسیما
کارنامه: نویسندگی و کارگردانی فیلم‌های کوتاه و کسب جایزه از جشنواره‌های مقاومت و سینماتوگرافیک ایتالیا

روز صفر

سعید ملکان: ۱۳۵۸ تهران
فارغ التحصیل رشته هنرهای تجسمی از هنرستان صداوسیما
کارنامه: طراحی کریم بیش از ۶۰ فیلم و تهیه ۱۲ اثر سینمایی و نویسندگی دو فیلم

سی و هشتم آشنا شوید

آشنایی با فیلم‌های بخش نگاه نو

این اولی‌های شگفت‌انگیز

۱۰ فیلم سینمایی در بخش نگاه نو سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر با هم رقابت می‌کنند. در سال‌های اخیر بخش نگاه نو بیش از پیش با کنجکاوی دنبال شده، زیرا فیلم‌های کارگردانان فیلم اولی اغلب در جلب نظر داوران و منتقدان موفق عمل کرده‌اند. باید دید امسال کدامیک از این ۱۰ فیلم بیش از بقی مخاطبان را غافلگیر خواهد کرد.

«آن شب» و ماجرای تولید یک فیلم ایرانی در آمریکا

و ماجرای زوجی ایرانی را روایت می‌کند که در هتلی در آمریکا محبوس می‌شوند. این اتفاق غیرمنتظره، خود، آغاز اتفاق‌های تازه‌ای است؛ اتفاقی‌هایی که نه فقط دور و بر آن دورخ می‌دهد بلکه آن‌ها به رازهایی پی می‌برند که

حضور شهاب حسینی در نقش اصلی فیلم سینمایی «آن شب» موجب شد اخبار این فیلم بسیار مورد توجه قرار بگیرد. همین که حسینی در فیلمی که در آمریکا مقابل دوربین رفته، به ایفای نقش می‌پردازد، کافی است تا توجه رسانه‌ها را به خود جلب کند و انتشار اخبار و تصاویر آن با استقبال روبه‌رو شود. حسینی که سابقه همکاری با فیلمسازان با سابقه‌ای چون اصغر فرهادی، کمال تبریزی، مازیار میری و پوران درخشنده را در کارنامه دارد، این بار در «آن شب» مقابل دوربین کوروش آهاری رفت؛ کارگردانی که اولین ساخته سینمایی‌اش را مقابل دوربین می‌برد. آهاری در اولین فیلم سینمایی خود سراغ نوعی از قصه‌گویی و فیلم‌سازی رفته که چندان در ایران متداول نیست. اولین فیلم سینمایی او قصه‌ای معمایی دارد

خلاصه داستان: یک زوج ایرانی ساکن آمریکا در هتلی محبوس می‌شوند و این اتفاق، سبب می‌شود این دو، با رازهایی که از یکدیگر پنهان نگه داشته‌اند، روبه‌رو شوند... برخی از عوامل فیلم: کارگردان: کوروش آهاری، نویسنده: میلاد جرموز و کوروش آهاری، تدوین: سپیده عبدالوهاب، بازیگران: شهاب حسینی، امیرعلی حسینی، آرمین مهر، گلبرگ خاوری، علی کوششی و هنرمند خردسال لایلا گرگانیان، لی لی ویکی، جرج مگوایر، الاستر لیتیم، مایکل گرم و جیا مورا، تهیه‌کننده: محمد درمنش.

در همه این سال‌ها از یکدیگر پنهان نگه داشته بودند. مواجهه با رازهای قدیمی معمایی و رازآلود در نخستین اثر سینمایی آهاری رقم می‌زند. سختی تولید فیلم در خارج از کشور، همراه کردن بازیگران ایرانی و خارجی در کنار یکدیگر و ساخت اثری تولید مشترک همه آن چیزهایی است که موجب می‌شود بتوان گفت این فیلم‌ساز برای به ثمر رساندن کارش چندان مسیر ساده‌ای پیش رو نداشته است. البته نتیجه این کار در جلب نظر هیات انتخاب جشنواره فیلم فجر موفق بوده است.

«بی صدا حلزون» و عکاسی که کارگردان شد

بهرنگ دزفولی‌زاده سال‌های سال است که به‌عنوان عکاس در سینمای ایران فعالیت می‌کند و بیش از ۸۰ فیلم سینمایی را عکاسی کرده است. او نخستین فیلم سینمایی خود «بی صدا حلزون» را در سکوت خبری ساخت تا کمتر توجه رسانه‌ها را به نخستین اثری که عکاس با سابقه سینما مقابل دوربین برده، جلب کند. البته زرموه او در سینما فقط به عکاسی باز نمی‌گردد. او بیش از ۹۹ فیلم کوتاه و مستند را هم کارگردانی کرده که این ساخته‌ها در جشنواره‌های مختلف به نمایش درآمده‌اند.

سینما و ابعاد مختلف آن و آدم‌هایش فیلم نخست خود را با چه دیدگاهی کارگردانی کرده، نکته‌ای است که با تماشای اولین فیلم دزفولی‌زاده روشن می‌شود. او کارنامه‌ای پر بار در زمینه عکاسی دارد و همین کارنامه می‌تواند در عرصه کارگردانی نیز به کمک او بیاید.

این فیلم بلند سینمایی براساس اعلام سازندگان آن، در بیش از ۳۰۰ کپیکنش فیلمبرداری شده است. هانیه توسلی، مهران احمدی، پدram شریفی و محسن کبابی با حضور علیرضا جلالی‌تبار، بهنوش بختیاری، بیژن بافکار و شیرین ولی‌پور بازیگران این فیلم هستند. «بی صدا حلزون» داستان زنی است که بین احساس و منطقش در حال تصمیم‌گیری است. در واقع دزفولی‌زاده قصه نخستین فیلم سینمایی خود را بر محوریت زنی قرار داده است که در مرحله‌ای دشوار از زندگی باید دست به یک تصمیم‌گیری اساسی بزند و هانیه توسلی را برای ایفای نقش این زن برگزیده است. توسلی از بازیگرانی است که در سال‌های اخیر مقابل دوربین کارگردانان جوان نیز حاضر شده است و حال نتیجه همکاری او با دزفولی‌زاده نیز می‌تواند شایان توجه باشد. اینکه عکاسی بعد از سال‌ها آشنایی با

خلاصه داستان: یک زن بین احساس و منطقش در حال تصمیم‌گیری است. برخی از عوامل فیلم: کارگردان: بهزنگ دزفولی‌زاده، نویسنده: محمد رهگذر، مدیر فیلمبرداری: محمدرضا جهان‌پناه، مدیر صداپردازی: مهدی ابراهیم‌زاده، صداگذار: فرامرز ابوالصدق، طراح گریم: سودابه خسروی، طراح صحنه و لباس: افسانه صمدزاده، تدوین: سپیده عبدالوهاب، تهیه‌کننده: مرتضی شایسته.

«پدران» و فیلم‌سازی در همدان

سالم صلواتی پیش از این با تجربیاتی که در سینما کسب کرده بود، با کوله باری پشت دوربین «پدران» قرار گرفت. یکی از ویژگی‌های «پدران» آن است که برخلاف اغلب ساخته‌های سینمای ایران که در شهر تهران مقابل دوربین می‌روند، این بار کارگردان با گروه فیلمبرداری راهی شهری دیگر شده و اثر خود را در شهر همدان و مناطق اطراف آن فیلمبرداری کرده است. یکی دیگر از نکاتی که درباره این فیلم در خبرهای

منتشرشده از سوی سازندگان مورد توجه قرار گرفته، حضور متفاوت هدایت هاشمی و گلاره عباسی است. گویا این دو بازیگر که پیش از این در فیلم‌ها و سریال‌های متعددی نقش‌آفرینی کرده بودند، در ساخته سینمایی صلواتی با نقشی تازه پیش روی تماشاگران قرار خواهند گرفت. البته صلواتی نقش اصلی فیلم خود را برعهده علیرضا ثانی‌فر قرار داده است و باید دید نتیجه کار این بازیگر در جشنواره چگونه خواهد بود.

نگارش فیلم‌نامه «پدران» از سوی محمدرضا گوهری نکته‌ای است که کنج‌کاوی تماشاگران را برای تماشای آن بیشتر می‌کند. گوهری یکی از فیلم‌نامه‌نویسان سرشناس در سینمای ایران است که با آثاری چون «خیلی دور، خیلی نزدیک»، «به حبه قند» هر دو به کارگردانی رضا میرکریمی، «رخ دیوانه» ساخته ابوالحسن داودی و «فرزند خاک» و «ملکه» هر دو به کارگردانی محمدعلی باشه آهنگر

توانسته توجه زیادی را به آثار خود جلب کند. حالا باید دید داستان جدیدی که گوهری روایت می‌کند از چه جهت جلب توجه خواهد کرد.

در خلاصه داستان این فیلم آمده است: رویارویی دو نسل می‌تواند حادثه بیافریند؛ این فیلم حادثه‌ای دو نسل را رو در روی یکدیگر قرار می‌دهد.

برخی از عوامل فیلم: کارگردان: سالم صلواتی، نویسنده: محمدرضا گوهری، مدیر فیلمبرداری: مرتضی پورصمدی، مدیر صداپردازی: هادی معنوی‌پور، طراح صحنه: سالم صلواتی، طراح لباس: مهتاب متعصب، بازیگران: علیرضا ثانی‌فر، هدایت هاشمی، گلاره عباسی، مهشید ناصری، کیوان پرمر، مهدخت مولایی، نوید لایقی، سارینا ترقی، یوسف یزدانی، مرتضی خانجانی، شیدا مودب، سعید پورشعبانی و سعید باغبان، تهیه‌کننده: شهرام مسلخی.

«پوست»؛ فیلمی برادرانه درباره عشق و جادو

سینمای ایران در سال‌هایی که از عمر آن می‌گذرد شاهد ساخت فیلم‌هایی با حضور دو کارگردان بوده و حالا این بار دو برادر پشت دوربین یک فیلم بلند سینمایی قرار گرفته‌اند؛ برادرانی که پیش از این در جریان ساخت فیلم کوتاه این تجربه را از سر گذرانده بودند. نگاهی به جشنواره‌های سینمایی سال گذشته که دارای بخش فیلم کوتاه بودند، نشان می‌دهد که برادران ارک با «حیوان» خوش درخشیدند و در ایران و خارج از کشور توانستند توجه داوران و منتقدان بسیاری را به خود جلب کنند. این دو برادر سال گذشته با همین فیلم کوتاه برای دریافت سیمرغ بلورین بهترین فیلم کوتاه روی سن اختتامیه جشنواره فجر حاضر شدند.

حالا نوبت به «پوست» رسیده است. بهرام و بهمن ارک فیلم خود را به دو زبان ترکی و فارسی در روستای باویل شهرستان اسکو ساخته‌اند. این فیلم براساس آنچه در اخبار منتشر شده به موضوع عشق، جادو و خرافه‌پرستی می‌پردازد و درباره خانواده دونفره‌ای است که یک مادر و پسر هستند. زندگی این مادر و پسر به گونه‌ای پیش می‌رود که مشکلاتی پیش پای آنان قرار می‌گیرد و زندگی آن‌ها به دلیلی دچار مشکل می‌شود. کارگردانان برای انتخاب بازیگران این فیلم سراغ بازیگران تیریزی و بومی رفتند و البته این معیار که بازیگران به زبان ترکی مسلط باشند را در نظر گرفتند.

در خلاصه داستان این فیلم آمده است: داستانی عاشقانه که میان سحر و جادو گرفتار آمده ... افسانه‌های بومی از جن و پری ... فیلمی که هم ترس دارد، هم عشق و هم عجیب‌نگاری...

برخی از عوامل فیلم: نویسنده و کارگردان: بهمن و بهرام ارک، مدیر فیلمبرداری: علی آب‌پاک و پویا پیشوایی، تدوین: محمد نجاریان، موسیقی: بامداد افشار، گریم: بابک کشن‌فلاح، صداگذار: علیرضا علویان، صداپرداز: امیر شاهرودی، طراح جلوه‌های ویژه میدانی: آرش آقاییگ، جلوه‌های ویژه بصری: حامد موسوی، طراح صحنه و لباس: رسول علیزاده، پویا اخوان، بازیگران: جواد قامتی، فاطمه مسعودی‌فر، محمود نظرعلیان، نرگس دل‌آرام، ناصر هاشمی، عاشیق ولی‌عبدی، وحید شیرزاد، هادی افتخاری‌زاده، ابراهیم دهقان‌زاد، صدیقه دریانی، داود نورپور و داود مظلومی، مشاور هنری: امید شمس، مدیر تولید: محمد حیدرقلی، جانشین تهیه و سرمایه‌گذار: علی ایمانی، مدیر پروژه: علیرضا فرشی میلانی، تهیه‌کننده: محمدرضا مصباح.

«دشمنان»؛ قصه‌ای از تنهایی

نباشد. در خلاصه داستان این فیلم آمده است: «چه کسی جلوی این همه ستم و دیوانگی را خواهد گرفت؟ چه کسی پایان این قصه را جز مرگ، افسوس و رنج رقم خواهد زد؟»
 برخی از عوامل فیلم: کارگردان: علی درخشنده، مدیر فیلمبرداری: بهروز بادروج، طراح صحنه و لباس: لیلا نقدی‌پری، طراح چهره‌پردازی: زهره صمدی، صدابردار: وحید رضویان، موسیقی: میلاد موحدی، تهیه‌کننده: مجید برزگر.

علی درخشنده از آن دست کارگردانانی است که بعد از سال‌ها تجربه‌اندوزی در بخش‌های مختلف سینما تصمیم گرفته اولین فیلم سینمایی‌اش را کارگردانی کند. او به‌عنوان دستیار با کارگردانانی چون مجید برزگر و وحید موسائیان همکاری کرده بود. او همچنین فیلم‌های کوتاهی همچون «آماس»، «محاق»، «به‌همین سادگی»، «صبور باش» و... را در کارنامه خود دارد.

«دشمنان»، اولین فیلم سینمایی علی درخشنده به تهیه‌کنندگی مجید برزگر و نویسندگی بردیا یادگاری است که لوکیشن اصلی آن در شهرک اکباتان است. درخشنده ایفای نقش اصلی فیلم خود را برعهده رویا افشار، بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون گذاشته است حضور مجید برزگر را به عنوان تهیه‌کننده می‌توان یکی از نکات مهم در نخستین فیلم سینمایی درخشنده دانست. برزگر سبک خاص فیلمسازی خود را در این سال‌ها به نمایش گذاشته است و به نظر می‌رسد پروژه‌ای که او در مقام تهیه‌کننده در آن حضور داشته باشد، چندان به دور از سلیقه این کارگردان سینما

«روز صفر»؛ یک تریلر متفاوت

در خلاصه داستان آمده است: عملیات بازداشت ریگی، برخی از عوامل فیلم: تهیه‌کننده و کارگردان: سعید ملکان، فیلمنامه‌نویس: سعید ملکان و بهرام توکلی، مدیر فیلمبرداری: علیرضا قاسمی، چهره‌پرداز: سعید ملکان، طراح صحنه: سهیل دانش اشراقی، طراح لباس: امیر ملک‌پور، تدوین: میثم مولایی، صدابردار: رشید دانشمند، صداگذار: امیرحسین قاسمی، جلوه‌های ویژه میدانی: محسن روزبهانی، جلوه‌های ویژه بصری: رضا میثاقی، محسن خیرآبادی و شهاب نجفی، عکاس: محمد بدرلو، بازیگران: امیر جدیدی، ساعد سهیلی، تینا صالحی، محمدرضا ملکی، مهدی قربانی.

سعید ملکان در سال‌های اخیر به یکی از تاثیرگذارترین چهره‌ها در سینمای ایران تبدیل شده است. او به‌عنوان تهیه‌کننده و طراح گریم در سینمای ایران مشغول به کار است و با وجود آنکه در زمینه گریم کارهای قابل توجهی داشته و موفق به کسب جوایزی هم شده، اما در جایگاه تهیه‌کننده بسیار تاثیرگذار ظاهر شده است. فیلم «ابد و یک روز» یکی از مهم‌ترین فیلم‌های جشنواره فجر در سال‌های اخیر از سوی او تهیه شده و هم در جشنواره و هم در اکران توانست با استقبال زیادی روبه‌رو شود. در میان فهرست بلندبالای فیلم‌هایی که ملکان به‌عنوان طراح گریم حضور داشته، آثاری چون «تنگه ابوقریب»، «آزایمر»، «فرزند صبح» و «وقتی همه خوابیم» به چشم می‌خورد که جایزه سیم‌رغ بلورین را برای او به همراه داشته است. همچنین او سیم‌رغ بلورین بهترین فیلم را هم برای تهیه‌کنندگی «ابد و یک روز» و «تنگه ابوقریب» در دست گرفته است.

نخستین ساخته سینمایی ملکان تریلر است، روایتی متفاوت از یک اتفاق ملتهب معاصر محسوب می‌شود که طی دو ماه در ایران و چند کشور خارجی از جمله آلمان فیلمبرداری شد. سعید ملکان حالا با «روز صفر» وارد بخش فیلم‌های اول جشنواره فجر شده است و باید دید نتیجه حضور هنرمندی که در دوره‌های قبل تجربه‌های خوشایندی در فجر داشته، امسال چطور خواهد بود؟

«ریست» از دنیای موازی می‌گوید

برخی از عوامل فیلم: نویسنده و کارگردان: محمدرضا لطفی، تهیه‌کننده: سیدامیر سیدزاده، مدیر فیلمبرداری: مجید گرجیان، طراح صحنه و لباس: افسانه صرفه‌جو، طراح گریم: پدram زرگر، صدابردار: علی گراکویی، تدوین: بابک قائم، عکاس: رامونا میریان، بازیگران: رضا بهبودی، سودابه بیضایی، محمد صدیقی‌مهر، پریسا محمدی، حامد رحیمی نصر و رقیه افشین‌پور، تهیه‌کننده: سیدامیر سیدزاده.

فیلم سینمایی «ریست» براساس اعلام محمدرضا لطفی، کارگردان این اثر بعد از یک پیش‌تولید نسبتاً طولانی در سال ۱۳۹۷، مقابل دوربین رفت. فیلمبرداری آن از اوایل اسفندماه شروع شد و گروه تولید در نوروز ۱۳۹۸ سرگرم فیلمبرداری بودند و در نهایت در تاریخ ۲۰ فروردین فیلمبرداری به اتمام رسید. به گفته لطفی فیلم در واقع از درجه دوربین‌های مداربسته روایت می‌شود. او همچنین با اشاره به اینکه در زمینه محتوایی نیز موضوع جهان‌های موازی و موضوعات فلسفی در کار مطرح می‌شود، ساخته سینمایی‌اش را کاری متفاوت در سینمای ایران برشمرده بود. رضا بهبودی، سودابه بیضایی، محمد صدیقی‌مهر، پریسا محمدی، حامد رحیمی نصر و رقیه افشین‌پور بازیگران این فیلم سینمایی هستند. در خلاصه داستان این فیلم آمده است: «احساس می‌کنم دیوونه شدم... به جورایی به تمام دوربین‌های مداربسته که دارن آم رو کنترل می‌کنن حساسیت پیدا کردم ... اونقدر توی این ماجرا غرق شدم که احساس می‌کنم پشت همه این دوربینا به نفره ... به نفر که چهار چشمی داره منو نگاه می‌کنه!«

«شنای پروانه» در جنوب شهر

در خلاصه داستان این فیلم آمده است: «در جنوب شهر، شنای پروانه طوفان به پا می‌کند.»
برخی از عوامل فیلم: کارگردان: محمد کارت، مدیر فیلمبرداری: سامان لطفیان، صدابردار: مهدی صالح کرمانی، طراح گریم: عظیم فراین، طراح لباس: غزاله معتمد، طراح صحنه: سعید حسنلو، مدیر تولید: سعید هاشمی، عکاس: فتاح ذی‌نوری، استوری‌بورد: پوریا هادی‌زاده، جلوه‌های ویژه میدانی: آرش آقاییگ، بازیگران: طناز طباطبایی، امیر آقایی، پانته‌آ بهرام، جواد عزتی، علی شادمان، نیره فراهانی، مهدی حسینی‌نیا، ایمان صفا، مهلقا باقری، نادر شهنساری و با معرفی آبان عسکری، تهیه‌کننده: رسول صدرعاملی.

محمد کارت مسیر فیلم‌سازی را از ساخت فیلم کوتاه و مستند شروع کرد و در ادامه به نخستین ساخته سینمایی‌اش رسید. مسیری پیموده‌شده از سوی بسیاری از فیلم‌سازان سرشناس سینما که می‌تواند به نوعی تضمین‌کننده آشنایی این افراد با اصول کار در سینما و تداوم راه باشد. کارت بعد از ساخت فیلم‌های مستند و کوتاه داستانی، چون «خون‌مردگی»، «بختک»، «معلق»، «آوانتاژ» و «بیچه‌خور» که از ساخته‌های او محسوب می‌شوند، «شنای پروانه» را مقابل دوربین برد و در نخستین گام با رسول صدرعاملی همراه شد. صدرعاملی که از کارگردانان و تهیه‌کنندگان بنام سینمای ایران است، از دهه ۶۰ تهیه‌کنندگی را در سینمای ایران تجربه کرده و بارها به‌عنوان تهیه‌کننده در پروژه‌های خود و سایر کارگردانان حضور داشته است. سازندگان فیلم سینمایی «شنای پروانه» ترجیح دادند در جریان ساخت فیلم، اخبار چندانی از آن منتشر نکنند تا گروه در آرامش، کار خود را پیش ببرد و ساخت فیلم در مناطق جنوبی شهر تهران انجام شد. در نیمه‌های فیلمبرداری بود که خبر آغاز ساخت این فیلم منتشر شد. کارت برای نگارش فیلمنامه «شنای پروانه» با دو کارگردان جوان سینمای ایران حسین دوماری و پدram پورامیری که سال گذشته فیلم «جان‌دار» را در جشنواره فیلم فجر داشتند، همکاری کرده است.

«کشتارگاه» از پس تجربه‌ها می‌آید

رفیق، چیتا... یوزبلنگ

برخی از عوامل فیلم: نویسنده و کارگردان: عباس امینی، حسین فرخ‌زاده، مدیر تولید: هادی علی‌محمدی، طراح صحنه و لباس: آتوسا قلمفرسایی، مدیر فیلمبرداری: احسان رفیعی‌جم، صدابردار: داریوش صادق‌پور، طراح گریم: یاسمن محب اهری، تدوین: حمید نجفی‌راد، سرپرست جلوه‌های ویژه بصری: محمد ثانی‌فر، بازیگران: مانی حقیقی، امیرحسین فتحی، باران کوثری و حسن پورشیرازی، سرمایه‌گذار و جانشین تهیه‌کننده: علی طلوعی، تهیه‌کننده: جواد نوروزبیگی.

عباس امینی ساخت فیلم سینمایی «کشتارگاه» را اوایل مهرماه آغاز کرد. او که سابقه ساخت فیلم‌های ویدئویی چون «والدرا» و «هندی و هرمز» را در کارنامه دارد، «کشتارگاه» را به‌عنوان نخستین فیلم سینمایی خود به تهیه‌کنندگی جواد نوروزبیگی ساخت. فیلمنامه این فیلم سینمایی را امینی به صورت مشترک با حسین فرخ‌زاده به نگارش درآورده است. براساس آنچه که از اخبار منتشرشده از این فیلم سینمایی برمی‌آید، به نظر می‌رسد قصه‌ای که امینی در «کشتارگاه» روایت کرده پریچ و تاب و کشش باشد. او نقش‌های اصلی فیلم خود را به مانی حقیقی، امیرحسین فتحی و باران کوثری سپرده و حسن پورشیرازی نیز در این اثر نقش آفرینی می‌کند. «کشتارگاه» برای آنکه آماده حضور در جشنواره فیلم فجر شود، هم‌زمان با فیلمبرداری توسط حمید نجفی‌زاد تدوین می‌شد، تا همه چیز به گونه‌ای پیش برود که شرایط شرکت کردن این اثر در رقابت فجر فراهم شود. در خلاصه داستان «کشتارگاه» آمده است: امیر چند ماهی است که از فرانسه دبیورث شده است، او به‌خاطر پدرش شریک یک جنایت هولناک می‌شود... رفیق، اینجا صلیب سرخی‌ها بهت می‌گن چیتا امیر، چی؟

«لباس شخصی» و راهی که از اوچ می‌گذرد

مدیر فیلمبرداری: هاشم مرادی، مدیر صدابرداری: امیر عاشق حسینی، تدوین: مهدی سعدی، مدیر تولید: منصور غضنفری، طراح صحنه و لباس: محمدرضا شجاعی، طراح چهره‌پردازی: محسن دارسنج، جلوه‌های ویژه بصری: جواد مطوری، جلوه‌های ویژه میدانی: ایمان کریمیان، عکاس: معین باقری، بازیگران: مهدی نصرتی، توماج دانش بهزادی، مجید پتکی، میلاد افواج، عماد درویشی، نجلا نظریان، مهیار شاپوری، احمد لشین، کیوان محمودنژاد، شهاب بهرامی، روزبه ژئوفی، علی فرهادزاده و ماه‌منیر بیطار، تهیه‌کننده: حبیب‌اله والی‌نژاد.

فیلم سینمایی «لباس شخصی» نخستین ساخته سینمایی امیرعباس ربیعی و از محصولات مرکز فیلم و سریال سازمان اوچ است. بخش عمده‌ای از فیلمبرداری این فیلم در شهرک سینمایی غزالی انجام شد. ربیعی پیش از این که سراغ ساخت «لباس شخصی» برود با ساخت فیلم‌های کوتاه تجربیاتی کسب کرده بود. از جمله فیلم «میتینگ» که در آن به قصه سربرازی آمریکایی در خاک عراق می‌پرداخت که رسیدن او به توهماتی زندگی او را کاملاً تحت تأثیر قرار می‌دهد. او به گفته خود در مدت زمانی که از ساخت فیلم‌های کوتاه تا رسیدن به فیلم سینمایی‌اش می‌گذرد تجربه‌های بسیاری را کسب کرده و همین کسب تجربیات به کمک او آمده تا با دانش بیشتری فیلمسازی کند. موسسه اوچ از جمله موسساتی است که در سال‌های اخیر در زمینه تولید فیلم‌های سینمایی بسیار فعال عمل می‌کند و ساخته ربیعی یکی از تولیدات سینمایی این موسسه محسوب می‌شود. در خلاصه داستان فیلم آمده است: بهترین حربه برای ضربه، دوستی است. چون پیچیدگی در سادگی اوست و به لباس شخصی‌ها بیشتر شک کن! برخی از عوامل فیلم: نویسنده و کارگردان: امیرعباس ربیعی.

تصاویر از (پرده آبی) نخستین ساخته واپسین مسیحی که در جشنواره فیلم فجر نمایش داده شد

نگاهی به پیشینه حضور فیلم‌های اول شاخص در جشنواره فیلم فجر

فیلمسازانی که در اولین تجربه خوش درخشیدند

سینمای ایران در دوره‌های مختلف شاهد ظهور کارگردانان مستعدی بوده که با فیلم اولشان حسابی سروصدا به پا کردند. از واپسین مسیحی و حمید نعمت‌الله گرفته تا سعید روستایی و همایون غنی‌زاده که آثارشان در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است.

بسیاری از کارگردانان مطرحی که در سینما به شهرت رسیده‌اند و طرفداران زیادی دارند، شهرت خود را مدیون ساخت یک یا چند فیلم در کارنامه حرفه‌ای‌شان هستند که گاهی این مهم برایشان پس از چندین

مهدی دوستی

سال فیلمسازی و فعالیت محقق می‌شود و گاهی هم در نخستین تجربه پشت دوربین نشستند، دل مخاطب را آن چنان می‌برند که هر چه بعدها هم فیلم بسازند، جای آن اثر اولی را برای آن‌ها پر نمی‌کند.

در سینمای ایران هم در این سال‌ها هر از چندی یک کارگردان توانسته با نخستین ساخته سینمایی‌اش توجه همگان را به خود جلب کند و نوید ظهور یک استعداد ناب را به علاقه‌مندان بدهد. استعدادی که گاه با رویکردی دقیق و متفکرانه به هدر نرفته و توانسته در تجربیات بعدی نیز روند رو به رشدی را طی کند و گاهی هم سوار بر موج شهرت شده و ره به بیراهه برده است.

به بهانه اعلام اسامی فیلم‌های بخش نگاه نوسنی و هشتمین جشنواره فیلم فجر، مروری بر فیلم‌های اول شاخصی داشتیم که در سال‌های گذشته در این رویداد سینمایی به نمایش درآمده و موفق بوده‌اند.

از «پرده آخر» تا فیلم‌های نسل جدید سینما

توانست جایزه بهترین فیلم جشنواره سی و چهارم را از آن خود کند. فیلم مهدویان همچنین سیمرغ بلورین بهترین جلوه‌های ویژه میدانی و جایزه ویژه هیات داوران را در بخش نگاه نو دریافت کرد. دیگر نکته «ایستاده در غبار» حضور قابل توجه هادی حجازی‌فر به سینمای ایران بود، بازیگری که بعدها هم با مهدویان در «ماجرای نیمروز»، «لاتاری» و «ماجرای نیمروز: رد خون» همکاری داشت.

در سال ۹۷، در سی و هفتمین دوره جشنواره فیلم فجر، دوست‌داران سینما شاهد نمایش اولین فیلم کارگردانی بودند که نام او را پیش‌تر در عرصه تئاتر شنیده بودند. همایون غنی‌زاده، که کارگردانی نمایش‌های پر فروش چند سال اخیر را برعهده داشت.

او با نخستین تجربه سینمایی خود با نام «مسخره‌باز» به حوزه سینما ورود کرد و در نخستین نمایش این فیلم در جشنواره فجر توانست چهار جایزه را از آن خود کند که در صدر آن‌ها سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش مکمل مرد برای علی نصیریان می‌درخشد. جایزه هنروتجربه، بهترین فیلم اول و بهترین جلوه‌های ویژه بصری از جمله جوایز دیگر این فیلم در جشنواره سی و هفتم بود.

در میان فیلم‌های اولی که در جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمدند، برخی از فیلم‌ها آنچنان خوش درخشیدند که علاوه بر کسب جایزه فیلم اول، در سایر بخش‌های این رویداد سینمایی هم توانستند برای رقبا خط و نشان جدی کشیده و جوایز بسیاری را درو کنند.

وقتی صحبت از فیلم‌های اول شاخص کارگردانان سینمای ایران به میان می‌آید، بدون شک یکی از اولین آثاری که در ذهن طرفداران پروپاقرص سینما زنده می‌شود، «پرده آخر» ساخته واروژ کریم‌مسیحی است. فیلمی که در نهمین دوره جشنواره فیلم فجر (سال ۶۹) به نمایش درآمد و مورد توجه بسیاری از اهالی سینما، منتقدان و مخاطبان قرار گرفت.

کریم‌مسیحی با «پرده آخر» دیپلم افتخار بهترین فیلم را در بخش مسابقه فیلم‌های اول و دوم از آن خود کرد، اما در بخش مسابقه اصلی ۹ سیمرغ بلورین را با خود به خانه برد که از جمله آن‌ها می‌توان به بهترین کارگردانی، بهترین بازیگر نقش اول زن، بهترین بازیگر نقش مکمل مرد، بهترین بازیگر نقش دوم زن و ... اشاره کرد.

در این فیلم فریماه فرجامی، داریوش ارجمند، نیکو خردمند، سعید پورصمیمی، جمشید هاشم‌پور و ... بازی می‌کنند. سعید سهیلی، دیگر کارگردانی بود که توانست با اولین فیلم خود در بخش اصلی جشنواره فیلم فجر دیده شود، او با «مردی شبیه باران» در پانزدهمین جشنواره فیلم فجر (سال ۷۵) حضور پیدا کرد. این فیلم توانست جایزه بهترین بازیگر نقش اول مرد برای ابوالفضل پورعرب و همچنین بهترین موسیقی متن را از آن خود کند.

فیلم سهیلی در بخش مسابقه فیلم‌های اول و دوم هم دیپلم افتخار گرفت. سهیلی در این فیلم داستان دستگیری منصور قاسمی یکی از فرماندهان برون مرزی سپاه در جریان حمله نیروهای دشمن را به تصویر می‌کشد.

۲۵ سال بعد، یک کارگردان جوان توانست خاطرات خوش «پرده آخر» را در ذهن سینماگران و علاقه‌مندان، در سی و چهارمین دوره جشنواره فیلم فجر (سال ۹۴) زنده کند و او سعید روستایی بود که با «ابد و یک روز» پا به عرصه سینمای داستانی گذاشت.

این فیلم هم فارغ از کسب جایزه بهترین کارگردانی و بهترین فیلم در بخش نگاه نو (فیلم‌های اول)، در بخش سودای سیمرغ توانست جایزه بهترین کارگردانی، بهترین فیلمنامه، بهترین بازیگر نقش اول زن، بهترین بازیگر نقش مکمل مرد، بهترین تدوین و ... را کسب کند.

همچنین فیلم سینمایی «ایستاده در غبار» که نخستین فیلم بلند سینمایی محمدحسین مهدویان به شمار می‌آید، در این سال توانست به واسطه تکنیک کارگردانی و استفاده از صدا و مکالمات واقعی افراد نام خود را بر سر زبان‌ها بیندازد. این فیلم که به روایت زندگی احمد متوسلیان پرداخته است،

فیلم اولی‌هایی که در بخش خود درخشیدند

جشنواره فیلم فجر (سال ۹۳) توانست دو جایزه مهم بهترین فیلم و بهترین کارگردانی را در بخش نگاه نو از آن خود کند. جلیلود در نخستین ساخته سینمایی خود از حضور بازیگرانی چون امیر آقایی، نیکی کریمی، برزو ارجمند و ... بهره برده بود. داستان «چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت» درباره سه شخصیت است که روایت هر کدام بصورت جداگانه بازگو می‌شود. «تابستان داغ» ساخته ابراهیم ایرج‌زاد هم از جمله فیلم‌های اولی است که حضور پر تعدادی در جمع نامزدهای جشنواره فیلم فجر داشت اما در نهایت، تنها دو سیمرغ بلورین را با خود به خانه برد. این فیلم که در سی و پنجمین جشنواره فیلم فجر (سال ۹۵) به نمایش درآمد در ۱۳ رشته نامزد شد و رکورد این دوره جشنواره فیلم فجر را به نام خود زد، اما از بین برگزیدگان دو سیمرغ بلورین بهترین فیلم‌برداری و تدوین نصیبش شد.

حال که از کارگردانانی که با فیلم اولشان توانستند در جشنواره فیلم فجر حساسی بدرخشند، گفتیم؛ نگاهی هم به چند فیلم اولی که مورد توجه قرار گرفتند و در بخش خود جوایزی را کسب کردند، می‌اندازیم.

«عصر جمعه» ساخته مونا زندی حقیقی یکی از همین فیلم‌هاست که نخستین بار در بیست و چهارمین جشنواره فیلم فجر روی پرده رفت و مورد توجه هم قرار گرفت. این کارگردان در نخستین تجربه سینمایی‌اش به معضلی اجتماعی پرداخت.

زندی حقیقی با این فیلم توانست جایزه بهترین فیلم اول و همچنین جایزه ویژه هیات داوران را دریافت کند. «چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت» به کارگردانی وحید جلیلود هم دیگر فیلمی با این ویژگی‌هاست که در سی و سومین دوره

«بوتیک» و «ویلایی‌ها» حاصل شیرین سال‌ها تجربه

در سینمای ایران کارگردانی که بتواند با فیلم اولش توجه اهالی سینما و مخاطبان را توأم با منتقدان به خود جلب کند، به‌راستی قابل تحسین است. حمید نعمت‌الله کارگردان صاحب‌نام سینمای ایران یکی از همین فیلمسازان است که با نخستین فیلم خود، «بوتیک» در بیست و دومین جشنواره فیلم فجر سروصدای بسیاری به پا کرد و توانست در کانون توجه قرار بگیرد.

نعمت‌الله پس از سال‌ها دستگیری در سینمای ایران توانست با «بوتیک» نام خود را به‌عنوان کارگردانی مستعد و مطرح کند و سیمرغ بلورین بهترین فیلم اول و دوم را به دست بیاورد.

«چند متر معکب عشق» هم که نخستین فیلم بلند جمشید محمودی به‌شمار می‌آید، دیگر فیلمی است که توانست فارغ از جلب نظر دوست‌داران سینما، به دلیل غافلگیری که در قصه داشت توجه منتقدان را هم به خود جلب کند و در

از توانایی و تکنیک بالایی در کارگردانی برخوردار است. او با این فیلم در سی و پنجمین جشنواره فیلم فجر (سال ۹۵) حضور پیدا کرد و با دست پر هم خارج شد. سیمرغ بلورین بهترین فیلم اول، بهترین بازیگر نقش مکمل زن و بهترین جلوه‌های ویژه رایانه‌ای، سهم «ویلاهی‌ها» از جشنواره سی و پنجم بود.

سی و دومین جشنواره فیلم فجر (سال ۹۲) برنده سیمرغ بلورین بهترین فیلم و کارگردانی از بخش نگاه نو شود. «ویلاهی‌ها» ساخته منیر قیدی هم سرنوشتی مشابه «بوتیک» داشت، قیدی با ساخت این فیلم نشان داد که پس از سال‌ها دستگیری در سینما و همچنین ساخت فیلم کوتاه،

«اخراجی‌ها و خوابم میاد»: کمدهای هایی که دیده شدند

ایفای نقش‌های متفاوت و متعدد جایگاه قابل قبولی برای خود دست و پا کرد و خیلی زود به یکی از بازیگران پر فروش سینما بدل شد، اما گویا این سقف آرزوهای عطاران در سینما نبود. او که در تلویزیون کارگردانی موفق بود، تصمیم گرفت شانس خود را در سینما هم امتحان کند و این اتفاق با ساخت فیلم «خوابم میاد» عملی شد.

عطاران با این فیلم در سی‌امین جشنواره فیلم فجر (سال ۹۰) حضور پیدا کرد و ضمن جلب توجه مخاطبان و اهالی سینما توانست جایزه بهترین کارگردانی را هم از آن خود کند. همچنین لوح تقدیر بهترین بازیگر مرد به ناصر گیتی‌جاه برای بازی در این فیلم اهدا شد.

در بین کارگردانان سینمای ایران، فیلمسازانی هم هستند که در اولین تجربه سینمایی‌شان به سراغ کمدهی رفته‌اند، مسعود ده‌نمکی و رضا عطاران دو تن از همین کارگردانان هستند.

ده‌نمکی که با مستندسازی یا به عرصه سینما گذاشته بود، در سال ۸۵ و در بیست و پنجمین دوره جشنواره فیلم فجر با فیلم «اخراجی‌ها» حضور پیدا کرد و به واسطه سبک و سیاق متفاوتی که از فضای جبهه به تصویر کشیده بود، توجه مخاطبان را به‌طور ویژه به خود جلب و در نهایت سیمرغ بلورین بهترین فیلم از نگاه تماشاگران را دریافت کرد. رضا عطاران پس از جدایی از تلویزیون رهسپار سینما شد و با

به یاد شهلا ریاحی یادگار روزگار فراموش شده

◀ محدثه واعظی‌پور

شاید شهلا ریاحی برای بسیاری از آنهایی که در یک روز سرد دی ماه، خبر کوتاه درگذشتش را خواندند، تنها یک نام بوده باشد. نامی که تصویر یا خاطره‌ای را در ذهن پررنگ نمی‌کند. شاید بعضی، با خواندن خبر رفتنش، سیمای بانویی را به یاد آوردند که سال‌های اوپسین زندگی را در آسایشگاه سالمندان و در پی خبری سپری کرد. او کمی پیش‌تر، قبل از آنکه فراموشی به سراغش بیاید خودخواسته عزلت و دوری از دوربین و رسانه‌ها را انتخاب کرد. تا تصویرش در ذهن‌ها همان تصویر بازیگری باشد که روی پرده دیده یا در قلاب چند اینچی تلویزیون به خاطر سپرده بودیم. شهلا ریاحی، نخستین کارگردان زن سینمای ایران، برآمده از دل سینمای مردسالار پیش از یک دهه اخیر، دور از سینما و بازیگری بود. عمده فعالیت او در سال‌های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی شکل گرفت، شاید زمانی که به توصیه همسرش به تئاتر روی آورد. گمان نمی‌کرد سرنوشت برایش چه زندگی پرفراز و نشیبی تدارک دیده است. شهلا جوان پیش از ۲۰ سالگی بازیگر تئاتر شد و سال ۱۳۳۰ با «خواب‌های طلایی» بازیگری سینما را تجربه کرد. پنج سال بعد، تنها فیلمش را با نامی زنانه و درباره یک شخصیت زن، کارگردانی کرد. او در «مرجان»، نقش دختری کولی را بازی کرد که عشق به یک معلم شهری او را آواره کرده و راهی شهر می‌کند. عشق نافرجام این دو، اشاره‌ای به اختلاف طبقاتی و تفاوت‌های زندگی در شهر (به عنوان نماد زندگی مدرن و دور از سنت و اصالت) و روستا بود. «مرجان» با اقبال نسبی مواجه شد. اما شهلا ریاحی که به عنوان بازیگر شناخته شده و فعال بود، دیگر سراغ فیلمسازی نرفت. حتی پس از پیروزی انقلاب که تعداد کارگردانان زن افزایش یافت، او خود را محدود به بازیگری در سینما و تلویزیون کرد. در دهه سی و چهل، ریاحی بازیگر پرکار سینما بود. بازیگری که تخصص و سابقه تئاتری داشت و از جنس بعضی ستاره‌های سینمای فارسی نبود. صدایی دلنشین داشت و پیش از انقلاب به عنوان گوینده و دوبلور هم فعالیت کرد. اما به سنت سینمای فارسی تا مدتها صدایش شنیده نشد و دوبلورها به جایش صحبت کردند. در معدود تجربه‌هایی که صداپرداری سر صحنه انجام می‌شد، متوجه شد که صدایش چقدر به نقش آفرینی‌اش کمک کرده است.

ریاحی دهه پنجاه را با بازی خوب در نقش جذاب زینت‌سادات در فیلم «درشکه‌چی» شروع کرد، اما با ظهور ستاره‌های جوان‌تر سینما، حضور او در نقش اصلی کم‌رنگ شد. در همین دوره، در سریال «ایتالیا ایتالیا» مقابل دوربین رفت. او پیش از انقلاب ۳۳ فیلم بازی کرد، اغلب در نقش زنان شهری ظاهر شد، اما هیچ‌یک از نقش‌هایش به اندازه زینت‌سادات به یاد نماند. پس از انقلاب، در دوره‌ای که اغلب چهره‌های سرشناس سینمای رژیم قبل نمی‌توانستند فعالیت کنند و ستاره‌های زن شاخص آن سینما خانه‌نشین شدند یا در مهاجرت بودند، او توانست در نقش‌هایی حاشیه‌ای و بسیار کم فروغ به بازیگری ادامه دهد. عزیز خانم در سریال «در خانه» (بیژن بیرنگ، مسعود رسام ۱۳۶۵) می‌توانست یک اتفاق تازه برای او باشد، صدای دلنشین و بازی درست ریاحی، این شخصیت را به مهم‌ترین شخصیت سریال تبدیل کرد، اما شاید دیگر برای حضور متفاوت دیر شده بود. او در سریال‌ها و فیلم‌های متعددی مقابل دوربین رفت و نقش مادر را بازی کرد. اشک ریخت، دل‌واپس فرزندان‌ش شد، به خواستگاری رفت و به روزهای سالخوردگی رسید. در کارنامه سینمایی شهلا ریاحی یک نقطه ضعف بزرگ دیده می‌شود، او فرصت همکاری با کارگردان‌های شاخص سینمای ایران را به دست نیاورد، شاید یک شاه‌نقش می‌توانست مسیر زندگی او را تغییر دهد. در نهمین جشنواره فیلم فجر برای بازی در «دو فیلم با یک بلیت» نامزد دریافت جایزه بهترین بازیگر نقش دوم زن شد، اما بخت با او یار نبود. «دلشدگان» نقش کوتاهی بازی کرد، مثل اغلب نقش‌هایش بدون تصنع و دلپذیر بود اما تا بازیگر نقش‌ی ویژه بازی نکنند، قدر نمی‌بینند و این همکاری نتیجه ویژه‌ای نداشت.

شهلا ریاحی بیش از یک دهه نقش مادر ایرانی را بازی کرد. در این نقش‌های تکراری و تخت هرگز آزاردهنده نبود. حتی در فیلم‌های درجه سه سینمایی یا سریال‌های نازل، عملکردی قابل قبول داشت و این بزرگ‌ترین یادگار او در سینمای ایران است.

شهرلاریاحی

(قدرت الزمان وفادوست)

تولد: ۱۷ بهمن ۱۳۰۵ در تهران

درگذشت: ۱۱ دی ۱۳۹۸ در تهران

آغاز فعالیت در سینما: ۱۳۳۰

تصویرگر: زینب قلاج

فصلنامه

یادداشت

پولش بجای سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر

ریاحی با کارگردانی فیلم مرجان لقب اولین زن فیماز سینمای ایران را به خود اختصاص داد

روزهای پایانی کارهیأت انتخاب

عکس: حسن هندی

عکس: حسن هندي

فصلنامه

گزارش تصویری

پولس سجازی اسی و هشتمین جشنواره فیلم فجر

درباره معرفی فیلم‌های نگاه نواز سوی محمد علی کشاورز

قرائت و قدرانی

◀ سیدرضا صائمی

جشنواره فیلم فجر گرچه بنا به کارکرد خود، به کشف و معرفی استعدادها می‌پردازد و در کنار نمایش آثار چهره‌های شناخته شده به فرصتی برای معرفی چهره‌های جدید در عرصه سینما مبادرت می‌ورزد، اما فرصت مغتنمی برای پاسداشت و قدرانی از بزرگان و پیشکسوتان این عرصه هم است. پیشکسوتانی که هویت تاریخ‌مند سینمای ایران را در گذشته ساخته‌اند و به مثابه میراثی ارزشمند به نسل جدید رسانده‌اند. برای تحقق این مهم بنا به سنتی دیرینه، بخش مستقلی برای بزرگداشت و پاسداشت آنها در نظر گرفته شده و هر سال شاهد برگزاری مراسم ویژه‌ای در تقدیر و سپاسگزاری از پیشکسوتان سینمایی در عرصه‌های مختلف این هنر هستیم.

در کنار این بخش‌ها، یکی از تمهیدات خوبی که امسال صورت گرفت که هم ایده خلاقانه‌ای بود هم اخلاقی، دعوت از محمد علی کشاورز برای قرائت اسامی فیلم‌ها و فیلمسازانی بود که قرار است آثارشان برای نخستین بار در جشنواره به نمایش دربیایند، همان‌هایی که اصطلاحاً به آن فیلم اولی می‌گویند. بدیهی است معرفی فیلم اولی‌ها از زبان یک سینماگر قدیمی و شاخص، عیار این بخش را بالا می‌برد و اهمیت و جایگاه حضور فیلم اولی‌ها در جشنواره را برجسته می‌کند. در واقع قرائت اسامی فیلم اولی‌ها از زبان یکی از چهره‌های شاخص سینمای ایران مثل محمد علی کشاورز که از بازماندگان پنج تن بزرگان ایرانی است، وزن و اعتبار این بخش را بیشتر کرده و می‌تواند تأکیدی نشانه شناختی بر اهمیت حضور فیلم اولی‌ها باشد که اتفاقاً در یک دهه اخیر، پدیده‌های جشنواره از میان آنها ظهور کرده و به امیدهای سینمای آینده ایران بدل شدند.

دعوت از کشاورز برای اجرای این بخش، همچنین توجه و احترام جشنواره به این هنرمند پیشکسوت هم محسوب می‌شود. هنرمندی که حالا چند سالی است که به علت کهنولت سن و بیماری نمی‌تواند در عرصه بازیگری ظاهر شود و به خانه نشینی تن داده. دعوت از او برای معرفی فیلم اولی‌ها نه فقط به فیلمسازان جوان، اعتماد و امید بخشیده، که احترامی به خود او به عنوان بزرگ سینما بود. حضوری که می‌تواند برای جوان‌ترها تبیین و تأکیدی بر این سخن حکیمانه باشد که تا راهرو نباشی کی راهبر شوی. بزرگانی مثل محمد علی کشاورز فقط ستاره بازیگری نبودند، بلکه ستاره‌ای در آسمان هنر ایران‌اند که راه را از بیراهه و روشنی را از ظلمت با نگاه به آنها می‌توان تشخیص داد و بزرگ بودن و ماندگار شدن در تاریخ سینما را از آنها آموخت. محمد علی کشاورز فقط فهرست فیلم اولی‌ها را تقریر نکرد، بلکه نوعی تقدیر از خودش نیز از این طریق صورت گرفت.

و چه نیکوست تا زمانی که این بزرگان در قید حیات‌اند از برکت حضورشان بهره ببریم چنانکه در سال گذشته نیز از جمشید مشایخی برای رونمایی از پوستر جشنواره دعوت شده بود. تمام جذابیت جشنواره فجر در رقابت‌های فیلم‌ها و سینماگرها نیست، مراسم و مناسبت‌هایی از این دست که بر پایه رفاقت‌ها و قدرشناسی‌ها بنا می‌شود قطعاً در حافظه سینمایی مردم و خاطره جشنواره باقی می‌ماند و فرهنگ قدر دیدن و بر صدر نشستن بزرگان را به نمایش می‌گذارد.

این رسم، سنت نیکویی است که به ما می‌آموزد که به قول حافظ: گر در سرت هوای وصال است حافظ/ باید که خاک درگه اهل هنر شوی

عکس: حسن هنسی

فخرنامه

پولس سجاری سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر

یادداشت

خادم

محمد رضا لطیفی
 این‌که با پدر (دادرا) اسمم را فولاندر اصنامن بسیار ضعیف برلیم داشت
 به نظم حیات ارزنده‌ای بود که یک پیشگامت مثل استاد
 کشادوزین اسامی را فولاندرند

پشت صحنه سه‌یال هزارستان

بجورگ در زلفی زارده
 قتی صدای آقای محمد علی کشادوزین شدم و تصویر ادراعی دیدم
 که اسامی فیلم‌های اول جشنواره فجر را فولاندر صبی بسیار نوستالژیک
 برلیم داشت. ایشان شونه بسیار متقانی در میان دارنده‌ی وون که با
 «هزارستان» و حضور ایشان در آن اشرافات بسیاری دارم،
 این اتفاق را بسیار پسندیدم

زیردرختان ریخون

عباس اسینی
 با دیدن تصویر آقای کشادوزین تمام اصنامن را با این جمله بیان
 کردم: قوتتون بریم...

